

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stolp, peči-vrsta
maloglasni po 150
in 2D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem c.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondelke in
dneva po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Praznik slovenske besede in pesmi

Vsi Slovenci v vseh deželah! Novo ognjišče smo dobili Slovenci, novo srce. Ognjišče, kamor hočemo zbirati vse najboljše, najlepše, najplemenitejše, najpotrebnejše, najnaprednejše in najmodernejše, kamor hočemo nízati bisere naše kulture, vse, kar našega dobrega v glas in besedi označiti moremo. Dobili smo magnet, ki bo zvezal vse ude našega naroda, jih združeval dan za dnem z vezili čustva in razuma, z vezmi gospodarstva in proševne, z vezmi duha našega, da bomo vsak dan obnavljali svojo enotnost. Ta magnet bo špal iz vseh nas vse, kar moremo dati, da bo potem izžareval in dajal nam vsem v izpopolnitev, napredek in veselje.

Današnji dan smo poleteli v svet. Slovenska beseda med besedami vseh drugih narodov bo začela redno padati v usesa vseh evropskih narodov, slovenska pesem bo dan za dnem svet ostajala. Naši najboljši kulturni delavci nam bodo po radiu dan za dnem dajali svoja najboljša dela. Naše gospodarstvo, res naš napredek bo hitel z doslej neznan brzino novim uspehom nasproti, ker bo imel na razpolago najnovejša poročila, najnovejše podatke, najnovejši pouk, najmodernejše sredstvo, s katerim človek more obvladati pregled in obseči vsaj listo panogo življenja okoli sebe, za katero je po svoj dolžnosti primoran voditi brigo in skrb.

Za Slovence je današnja otvoritev radio-postaje dogodek-mejniki, ki bi ga mogli primerjati samo še s prvo v slovenski besedi tiskano knjigo. Tistim vsem, ki so kakorkoli priložili kamen k zgradbi te najmodernejše naprave na slovenski zemlji, smo vsak posameznik in vsi Slovenci hvaležnost dolžni. Naj bo prva pesem, ki bo šla po valih slovenskega radia, pesem zahvalnica naši narodni državi, ki je, računajoč z vročim hlenjem slovenskega naroda po napredku in izobrazbi, med prvimi poslavlila največjo in najmodernejšo radio-postajo na svoje stroške. Naj bo to pesem ponosa na naše narodne zastopnike v Jugoslovanskem klubu in njegove može v vladi, ki so si z današnjim dnem spleli najlepši spomin resničnega narodnega javnega dela. Naj prvi pozdrav pove vsem Slovincem tudi, da bi danes še ne brneli stroji slovenske radio-oddajne postaje in bi naš studio bil še mrtev, če bi slovenski denarni in gospodarski zavodi ne bili tako odlično pomagali. Nič niso računali, nič kalkulirali, nič šleli, samo dajali so. Te organizacije so dale na razpolago sredstva za gradnjo in opremo studia ter za obrat. Končno se bo vsak Slovenec, ko začuje svojo besedo v radiu, vprašal, kje je tista roka, ki to kolesje vodi, ki te mehanske sile upravlja, kje je tisti veliki mož, ki je največ svojih fizičnih in umskih sil položil v naprave slovenskega radia. Vsi moramo vedeti, da smo imeli za to veliko nalogo lastnega moža, Slovenca, vseučiliškega profesorja, ing. Maria Osana. On stoji danes pred pozornico vseh Slovencev in je dal samemu sebi najlepšo irofejo. Mi drugi ga moremo le hvaležni in nanj ponosni občudovati.

Slovenka, ki biva daleč v tujini piše: »Med Curihom in Budimpešto zaslišim petje in ker sem vedela, da mora biti novo postaja, ki je še nimam zaznamovane, sem čakala. Lahko si mislite naše veliko presenečenje in veselje, ko naenkrat zaslišimo: »Halo, halo, radio Ljubljana na valu 574. Igrala je železničarska godba »Sloga«. Ne morem popisati občutkov, ki sem jih imela, ko sem zaslišala naenkrat našo slovensko besedo. Zdi se mi, da sem sedaj čisto blizu domovine.« Tako in podobno se glasi vrsta pisem, ki jih je prejel radio po prvih poizkusih. Slovenci, ki jih najbolj žejja po slovenski govorici, tam daleč izven mej našega narodnostnega ozemlja najbolj trepete in se najbolj vsele in najboljše čutijo za nas danes še nepojmljivo pomen radijske zveze.

Nova radijska postaja bo pa nas tudi posredno predstavila drugim narodom, drugim kulturam, vsem brez razlike, tistim, ki so nas poznali, in tistim, ki nas ne poznajo, tistim, ki so nam naklonjeni, in tistim, ki so vsako vest o nas sprejemali s predsodkom. Neposredno prednje in mednje stopa naš umetnik, pevec, glasbenik, znanstvenik, predavatelj. Dan za dnem bo toliko in toliko tisoč aparatov v najrazličnejših tujinah oddajalo slovensko narodno pesem, slovensko ljudsko umetnost, predavanja o naši stanovski izobrazbi, o našem kulturnem napredku, o naših gospodarskih razmerah, o našem zdravstvu in o

vseh socialnih niansah malega, doslej tako usodno nepoznanega slovenskega naroda. Kar je najboljšega v nas in kar najboljšega more iziti iz nas, to bomo dajali dan za dnem vsej Evropi. Mi, ki nas je življenje skromno odmerilo, ki si ne moremo graditi egiptovskih

piramid, da bi pričale o našem imenu, za nas, ki si le s posebnostjo in dovršenostjo svojih dejanj in del moremo utirati mesto med narodi, za mali slovenski narod je radio oddajna postaja neprecenljive vrednosti. Po radiu stopamo v nov svet in novi svet med nas

Pozdrav in namen

Govor prof. dr. Lovra Sušnika na predvečer otvoritve Radia Ljubljana.

Na predvečer teško pričakovanega dne, ko bo pričela slovenska Radio postaja v Ljubljani z rednim oddajanjem poskusnega programa (najprej pridejo na vrsto jutri govori z otvoritve razstave »Ljubljana v jeseni«, mi je prijetna dolžnost, da v imenu Prosvetne zveze sporočim najlepši pozdrav vsem abonentom in drugim poslušalcem in prijateljem radia. Veliko veselje navdaja naša srca v tem trenutku, ko se izpolnjuje ena naših največjih želja, da je za stalno očiščena naša lepota domovini lastna naša radio postaja. Pridružuje se mu toplo čustvo hvalečnosti do vseh tistih činiteljev, ki so kakorkoli pripomogli k tej važni pridobitvi. Zahvaliti se imamo za njo v prvi vrsti uviderni naklonjenosti naše vlade v celoti, in prizadevanju naših zastopnikov in strokovnjakov posebej. Vsem bodi izrečena ob tej priliki najedanejša zahvala; storili so v resnici veliko kulturno in državotvorno delo. Zato lahko ob bližajoči se desetletnici naše osvoboditve v okrilju naše krepke države s tem večjim zanosom kličemo: Živel naš ljubljani presešli vladar, Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I.!

Slovenija ima torej že svojo močno radio-postajo, ki se bo sicer siceršnje otvorila šele 28. okt. t. l. na predvečer 10 letnice naše osvoboditve.

Pomen tega dejstva je nedogleden. Brez dvoma ga bo zabeležila zgodovina kot dogodek izredne važnosti. Naša mila slovenska govorica se bo jela glasiti širom ozračja daleč po svetu in bo stopila kot enakovredna družica v kolo drugih narodov. Veljavna naše besede bo zrasla, ko se bo čula tudi ona v svetovnem koncertu in pričala o našem obstoju in napredku.

Radio-Ljubljana bo resnično žarišče, ki bo izžarevalo svoje čudovite in blagodejne žarke na vse strani in spajalo v moderno duhovno občestvo, nevidno sicer in nekako tajinstveno združeno, vse prijatelje doma in na tujem. Posebno rojaki v bližnji ali daljni tujini se bodo iz vsega srca veselili blagodejne toplote teh žarkov, ki jim bo ogrevale dušo, hrepenečo po sladkem govoru in vročem objemu ljube matere domovine. Bodite nam vsi iskreno pozdravljeni!

Novo postajo čakajo velike in mnogovrstne naloge, če naj bo res širiteljica in predstaviteljica naše narodne kulture.

Gojiti bo morala predvsem one temeljne dobrine, na katerih stoji prava kultura in brez katerih je vsa civilizacija le zunanja fasada na notranje trkhi stavbi. Širila bo zmisel za vse pravo, lepo in dobro, ter tako pomagala oblikovati obraz naše dobe.

Skušala bo prilegniti v svoj delokrog vse panoge naše omike, imajoč vedno pred očmi vse zmoglosti in potrebe človeka kot harmonične celote. Eti na stran bo prišla predvsem v poštev pri obravnavi raznih svetovno-narodnih problemov, ki sleskoprej zanimajo ves svet. Estetska plat bo tvorila pač najlepši in najprijetnejši del programa s podajanjem bisero-vejske in glasbene umetnosti. Največ mesta pa bo zavzemala gotovo umsko-izobraževalna stran. Zakaj še vedno ima v vsakdanjem življenju umska izobrazba najvažnejše mesto.

Potreba tim boljše izobrazbe je vsakomur jasna. Rabi jo delavec, rabi jo obrtnik, rabi jo kmet in rabijo jo vsi drugi stanovci. V izobrazbi je moč, je bogastvo, je zmaga. Izobrazba omogoči napredek in neodvisnost posameznikov, šele prava kultura prinese resnično zavednost in samostojnost narodu.

Naš čas hiti z orjaškimi koraki naprej: Vsak dan, vsako leto prinese toliko novih iznajdb in pridobitev na raznih poljih. Konkurenca pri vseh slojih postaja vedno večja. Zato mora biti dandanes vsakdo dobro opremljen za življenjski boj z raznim znanjem. Stari lepi, patriarhalni časi s svojimi primitivnimi razmerami so minuli in danes je rečež tisti, ki malo ali nič ne ve, beden in zapo-

slavljen pa narod, ki ni doma na vseh poljih kulture in ne drži koraka s svetovno izomiko. Koliko se je spremenilo v sled naraščanja splošne izobrazbe življenje tudi pri nas samo v zadnjih desetletjih, opaža lahko vsakdo, ki se količkaj zanima za kulturni razvoj.

Izobrazbo nam nudi cerkev, šola, knjiga, časopis, razna prosvetna in druga društva in slične ustanove. Prirejajo se predavanja, tečaji, igre, nastopi, akademije i. dr. Največ izda seveda prava samoizobrazba. Kajti malo ti pomagajo vsa taka sredstva, če se sam ne trudiš, da si na vse mogoče načine izpopolniš svoje znanje.

V krog teh ustanov in možnosti stopa sedaj kot najmodernejša radio. S to krasno iznajdbo se bo naše prosvetno delo silno olajšalo in poenostavilo: Z veliko manj truda in moči in stroškov se bo lahko nudilo več in boljšega vsakomur, ki se mu hoče napredka. Vse najboljše prireditve naše se bodo lahko razširile potom radia. Izvedle se bodo najprej najmočnejše vesti, politične, kulturne, pridobitne vsebine. Vrtili se bodo razni jezikovni, strokovni, gospodarski in dr. tečaji, prosvetni večeri in sl. na enem kraju in jih bodo lahko deležni poslušalci v zadnji, najbolj oddaljeni gorski vasi, ne glede na vsakršne siceršnje zapreke. Olajšano bo delo raznim prosvetnim društvom in organizacijam, ker bo treba manj sil in napore, pa bo vseeno na razpolago dovolj mnogovrstnega poučnega in zabavnega gradiva.

Zlasti pa bo pomagano tistim posameznikom, ki so željni večje izobrazbe, pa jim usoda ni dala možnosti, da bi si jo mogli po svoji volji pridobivati. Z majhnimi stroški si bodo sedaj lahko zagurali celo zakladnico

Program Radio-Ljubljana

OD 1. DO 3. SEPTEMBRA:

Sobota, 1. septembra:

- 9.30: Otvoritev velesojma, govori in koncert godbe Dravske divizije.
16.—: Slovenska beseda, govori pisatelj Franc Finžgar; odlomki iz »Dume«, recitira pesnik Oto Zupančič.
16.15: I. Radio-koncert: Državna himna; L. v. Beethoven: Overture Leonora št. 3, op. 72; Fr. Schubert: Simfonija v h-molu P. I. Čajkovsky: Iz suite »Casse noissette« a) Trepan. b) Arabski ples, c) Kineški ples, d) J. Suk: Ala polka iz suite Radus in Mahulena.
20.—: »Prodna nevesta«, prenos iz gledališča.

Nedelja, dne 2. septembra:

- 15.—: Promenadni koncert iz velesojma.
17.—: Pravljice za otroke, pripoveduje gdca Vencajzova.
17.30: Saljivi prizori, govori I. Povhe, gledališki igralec.
20.30: II. Radio-koncert: Zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja g. Hubada. 1. J. Galus Carniolus; a) Muzika Noster Amor, sesteroglasen madrigal, b) Ave Marija, osmeroglasen zbor, c) Lous et Perennis Gloria, osmeroglasen zbor, d) Gaus Lovsetova, koncertna pevka, poje: Oskar Dev; a) Kanglica, b) Pastarica; 2. Anton Lajovic; a) Bolest — kovač, b) Lan, c) Napitnica, G. Lovsetova; a) Ciciban — cicifuj, b) Narodna, Na klavir spremlja Heri Svetel. 3. Gotovac Jakob: Jadovanka za telekom, 4. Anton Lajovic: Zeleni Jurij, 5. Emil Adamič: Mlad junak po vasi jezdi, 6. Narodne pesmi: a) Je pa davi slanca padla, b) Luna sije, c) Hrvatska igra kolo, d) Koroška Gor čez izaro, e) Gorenjska: škrjanček poje.

Ponedeljek, dne 3. septembra:

- 12.—: Poročila.
15.—: Koncert, prenos iz velesojma.
18.30: Otvoritev ljudske univerze, uvod govori prof. Dolenc, nato francoski jezikovni tečaj, katerega vodi dr. Stanko Leben (pomožna knjiga: Sturm, Francoska vladna.
19.—: Uvod v zdravstvena predavanja, govori dr. Breclj.
20.30: Večer slovenske pesmi, poje operni pevec Svetozar Banovec: 1. Dr. B. Ipavec: Pozabljeni mnogokaj, dekle; Ciganka Marija; 2. p. H. Sattner: Zaostali ptič; 3. Pavčič: Pred durmi; 4. Prochazska: Tak si lepa, Vijolinski solo prof. Trost s spremljevanjem klavirja; 5. Ravnik: Čej so tiste stazice; Jaz pa mam konjca; Sva z ljubco na jarmak hodiva; 7. Schumann: Nikar me ne vabite. Pevske točke spremlja na klavirju Heri Svetel.

Vseučiliški profesor inž. Marij Osana, ki vodi ljubljansko radio-oddajno postajo.

provrstnih virov in pripomočkov za splošno in strokovno izobrazbo.

Rečemo lahko z eno besedo: Celokupna omika ljudstva se bo potom žive besede v radiu lahko bolje in hitreje dvigala. Tako bo radio-postaja nova gonilna sila in dragocen motor v duševni tvorbi našega naroda. Zato upamo, da bo učinkovito pospeševala celotni naš napredek, da bomo lahko z uspehom tekmovali z drugimi narodi. Zakaj človeštvo postaja čim dalje bolj ena sama družina: Svet se takorekoč krči in zožuje, razdalje ginevajo, meje na tleh ne morejo ovrati pota brezčimnim valovom, brzim in svobodnim kakor človeška misel, ki stremi za vedno višjimi in lepšimi ideali v smislu dejanskega bratstva med narodi.

Dal Bog, da bi tudi Radio-Ljubljana doprinesel svoj delež k temu vzvišenemu cilju!

Drugi programi

Sobota, 1. septembra.

Zagreb: 20.30 Koncert. Pozabljeni slagerji. — Breslau: 20.30 Koncert. Berlin o glasbi. — Praga: 19 »Poljska kri«, opereta (Nedbal) — 22.25 Prenos koncerta iz brnske razstave. — Leipzig: 20 »Figarova svatba«, opera (Mozart) — 22.45 Plesna glasba. — Stuttgart: 20.30 Komorni koncert — nato pestra glasba. — Bern: 20 Prenos iz Dunaja ali pa poljuden spored iz Berna ali Zürich — 22 Orkestralna glasba. — Katowice: 20.15 Prenos koncerta iz Varšave. — Frankfurt: 20.15 Pester večer. — Brno: 19 iz Prage: »Poljska kri«, opereta — 22.25 Koncert iz razstave. — Rim: 21 »Deklica z zapada« opereta (Puccini). — Langenberg: 18 Orkestralni koncert — 20.15 Vesel večer — nato lahka glasba. — Berlin: 17 Zabavna glasba — 20 Orkestralni koncert — 22.30 Plesna glasba. — Davenport: 20 Koncert. — Dunaj: 11 in 16.15 Koncert — 18.15 Glasbena akademija — 20.15 »Midi«, opereta v 3 dej. (Stolz). — München: 20 Nemške narodne pesmi za mešani zbor — 20.35 Orkestralni koncert — 22.25 Plesna glasba. — Milan: 20.50 Koncert s peštrm sporedom. — Budapest: 19.45 »Hedi«, opereta v 3 dej. (Berte-Schubert) — 22.15 Ciganska glasba.

Nedelja, 2. septembra.

Zagreb: 21 Prenos opere iz gledališča. — Breslau: 18.30 Sprevodnik cestne železnice opisuje svoje goste — 18.55 Koncert Schubertove glasbe. — 20.30 Plesna glasba. — Praga: 17 Promenadni koncert — 19.30 Orkestralni koncert — 22.20 Prenos koncerta iz brnske razstave. — Leipzig: 19.30 Spominjska svečanost za L. Janackom — 21 Milton: Izgubljeni paradiz. — Stuttgart: 16 Zabavni koncert — 20 Prenos iz Markove cerkve — Večerni koncert, nato koncert vojaške godbe. — Bern: 10.30 Katoliška pridiga — 20 Komorni koncert — 20.30 Orkester — 21 Solospevi — 21.30 Orkester. — Katowice: 20.15 Prenos koncerta iz Varšave. — Frankfurt: 20.30 Orkestralni koncert. — Brno: 18 Arije iz oper — 19 Poljuden koncert — 19.30 Orkestralni koncert — 21.30 Prenos iz razstave. — Rim: 21 Koncert velikega simfon. orkestra. — Langenberg: 19.45 »Der Wallenschmied von Worms«, komična opera (Lorzing). — Berlin: 17 Zabavni koncert — 20 Koncert s peštrm sporedom — 22.30 Plesna glasba. — Davenport: 21 Orkestralni koncert. — Dunaj: 11 Dopoldanski koncert dun. simf. orkestra — 10 Koncert dun. koncertnega orkestra — 18.30 Komorna glasba — 19.45 »Tate«, igra v 3 dej. (Bernstein); nato plesna glasba. — München: 11 Zvonjenje zvonov v monakovskem rotovžu — 19 Beethoven: Pomladna sonata v F-duru — 20 »Das Musikantenmädels«, opereta (Jarno) — 22.40 Plesna glasba. — Milan: 20.50 »Priatelj Frica«, opera (Mascagni) — Budapest: 17.15 Simfoničen koncert — 19.15 kabaret — 21 Koncert vojaške godbe — 22.20 Ciganska glasba.

To stanje za KDK neuzdržno

iz Zagreb, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Danes se v Zagrebu nadaljuje seja poslovnega odbora KDK. Seja se je pričela ob pol 11. Navzoči so bili člani poslovnega odbora. Ob 1 se je seja končala. Za javnost se je izdal komuniké, ki je pa brezpredmeten. Odbor je razpravljal o ukrepih, ki jih je izdal mestni poveljnik, ki smo ga že včeraj demantirali, da bi se bilo vojakom naročilo, da naj streljajo ob vsakem izzivanju s strani meščanstva. Sklenilo se je, da pristasi KDK ne bodo sodelovali pri nobeni manifestaciji, proslavi in ostalih prireditvah, pri katerih uradno prisostvuje sedanja vlada. Obširno pa se komentira dostavek: »Če vodstvo KDK drugače ne odredi. Iz tega se sklepa, da vodstvo KDK ne namerava popolnoma prekiniti z Belgradom.

Razumljivo je, da je javnost razočarana nad temi sklepi. Zlasti še, ker se je pričakovalo, da bodo Krnjevičeve izjave o njegovem poslanstvu v Berlinu prinesle mnogo ugodnih presenečenj. V svoji precej dolgi izjavi, ki jo je dal Krnjevič časnikarjem, je naglasil kot vrhunec svojih uspehov dvojico stvari. Prvič, da je sploh mogel govoriti kot delegat HSS, drugič, da se je na seji ob spominu na umrle članke s posebnim spoštovanjem omenjal Stjepan Radić. Razumljivo je, da je naša javnost, ki so jo ves čas pitali s poročili o velikih uspehih v Berlinu, pričakovala mnogo več.

Vsi so se nadejali, da bo na seji poslovnega odbora KDK prišlo do sklenitve toliko časa že napovedovanega programa KDK. Ko so čas-

nikarji vprašali dr. Mačka, ali se je na današnji seji govorilo o programu, je odgovoril: »Pa čemu nam bo program? V tem se zrcali vsa politika KDK. Tako se je uradno potrdilo, kar je Vaš dopisnik že pred dvema dnevi poročal. Zvedelo se je, da se danes v resnici ni govorilo o programu, marveč da se je razpravljalo o tem, kako stališče naj zavzame KDK z ozirom na zasedanje Društva narodov. Za tozadevne sklepe se v javnosti ni zvedelo. Izgleda pa, da KDK ni napravila nobenih posebnih sklepov, ki jih Pribevič ne želi. Zopet se je poskušalo načeti vprašanje poslovnega odbora. Kajti, če KDK nima programa, je potrebno, da vsaj nekaj dela, četudi na videz. V to naj bi vključili odbori, ki so se napovedovali s toliko reklamo, niso pa do danes ničesar še napravili.

Predsednik Hrvatske stranke prava dr. Pavelić je izjavil: Politični krogi uvidevajo, da to stanje ne more dolgo trajati. Za gotovo se pričakuje, da se bo kmalu našel izhod iz tega položaja. Veliko važnost se polaga na izjave srbskih strank ter na izjave dr. Laze Markovića. — V Zagrebu pa vedno bolj prevladuje prepričanje, da je za Hrvatsko in državo velika sreča, da je na čelu vlade dr. Korošec, ki ga sicer zagrebški tisk, kar je razumljivo, v politični borbi napada. Nikdar pa se ni pozabilo, da je on prečan. Nihče mu ne odreka dobre volje in sposobnosti, razen Pribeviča. Za Pribeviča pa vsakdo ve, da dela to iz zavisti. To uvideva tudi hrvatska javnost.

SDS noče KDK

S programom KDK torej ne bo nič. »Jutro« je že dan pred zagrebško konferenco KDK in tudi včeraj kratkoma povedalo, da sploh ni govora o tem, da bi si KDK postavila program. Je res čudovita politika to. Dve stranki sta skupaj. Napravili sta zvezo, pa nimata programa, ki bi določal, čemu je ta zveza, kakšen cilj in namen ima, kaj hoče in kakšna sredstva bo uporabljala za doseg svojega cilja. »Jutro« pravi, da je to dovolj, kar je KDK povedala v zagrebških resolucijah. Za vsakogar pa je jasno, da zagrebške resolucije konkretno ničesar ne povedo in so bile prirejene zgolj za tiste tisoče poslušalcev, ki so pred satorom čakali, kaj se bo zgodilo. Stvarno političnega v teh resolucijah nič ni.

SDS trdi, da KDK zato ne potrebuje nobenega programa, ker so se zgodili belgrajski dogodki, ker je umrl Radić, ker je nastopila Koroščeva vlada, in tako naprej. Ti dogodki so po mnenju SDS taki, da lahko nadomestijo program KDK, da mora z ozirom na te dogodke Belgrad nekaj storiti. Dalje trdi SDS, da je KDK postavila že zahtevo po volivni oz. nevtralni vladi, ki naj bi vodila volitve. Tega da Belgrad ni storil, zato KDK ne potrebuje programa.

Naj bo moder kdo, če more biti pri takem pisanju in taki politiki KDK oziroma SDS. Kajti prav gotovo je, da tisti, ki ne dovoli, da bi KDK postavila jasno črto, je SDS, ker SDS jasne črte nikdar ni hotela imeti, ker je ona po svoji naravi taka, da le v kalnih vodah živi. To stališče SDS potrjuje, da je KDK trhla gradba, ki niti o svojem lastnem življenjskem predpogoju govoriti ne sme, če noče, da ji vsaka resna in tečna hrana ne uniči goljufivega življenja. SDS s tem svojim zadržanjem dokazuje, da bo ostala pri KDK samo toliko časa, dokler bo KDK ostala brez programa, dokler bo torej SDS mogla po svoje živeti, svoje politiko delati, zase intrigrirati in samo izrabljati firmo HSS za svoj ščit in zaslonbo.

Kajti sicer bi brez ozira na vse to, kaj se je zgodilo, kaj se bo zgodilo, in kaj bi se bilo moralo in bo moralo zgoditi, KDK morala imeti svoj program. Program je vendar osnovna sestavina vsake politične edince. Šele program daje smisel politični skupini. Dokler KDK nima programa, dokler nihče ne ve, kaj ona v stvari konkretno hoče, toliko časa tudi ne more zameriti, če njenega robanjenja nihče za resno ne vzame. Ona je zahtevala volivno vlado KDK ozir. nevtralno volivno vlado. Ni pa povedala, čemu naj služi ta volivna vlada KDK, s kakim programom bo KDK šla na volitve, po kakem programu bi KDK opravljala začasno, v medvolivni dobi vrhovno vodstvo države. Kje na svetu smo doživeli še to abotnost, da kdo zahteva vlado zase, ne da bi povedal vsaj programno, načelno, kaj in kako bo v vladi delal. Da bo v takih okolištinah dobila vlado, to si more domisljati samo stranka, ki jo je bolesten napuh vso prevzel.

Končno je osnovno pravilo, da je politika umetnost dosegljivega. In če KDK po vseh svojih neumnostih ni naravnost dobila vlade, mora pač iskati drugo sredstvo svoje politične taktike. Mora si pa povedati predvsem, kak namen ima, nato izbrati po razmerah sredstva in povedati nasprotnikom, s kakšno KDK morajo računati. SDS gre preko tega. Suvereno daje g. Pribevič dnevno kilometrske izjave in ker so časi kislih kumar, mu jih prinaša celo belgrajsko časopisje. S tem se g. Pribevič vzdržuje v javnosti in s tem je tudi svoj namen v polni meri dosegel. Kaj je s KDK kot tako, je njemu drugotno vprašanje. Vse ravnanje SDS v KDK, zlasti pa na-

stop Svetozarja Pribeviča in ljubljanskega »Jutra« dokazuje, da SDS hoče ostati to, kar je, in noče v korist HSS odstopiti od svojega programa. SDS bo pri prvi priložnosti to svojo voljo tudi manifestirala in HSS prepustila svoji usodi.

Ali se KDK iztreznjuje

d Belgrad, 31. avg. (Tel. »Slov.«) V političnih krogih se ugotavlja, da je KDK prišla v težaven položaj. Njena dosedanja akcija je bila popolnoma neplodna in neuspešna. Čuti se le v toliko, kolikor je trenutno prizadejala škodo državi. Da se je KDK kolikor toliko streznila, dokazuje to, da se ni določila, katera svoja zastopnika pošlje v Zenevo. Ko bo poslala drugega Krnjeviča v Zenevo, bo v resnici pokazala, kako malo razume voditi opozicijsko borbo. V zvezi s tem naglašajo politični krogi, da bo KDK sebe samo kompromitirala, če bo poslala katerega svojega poslanca kot informatorja v Zenevo. S tem bo doživela še eno blamažo.

Trgovinska pogodba s Francijo

r Belgrad, 31. avg. (Tel. »Slov.«) V zunanjem ministertvu se je sestavila posebna interministerijalna komisija, ki bo končala prekinjena pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe s Francijo. Ta pogajanja so se svoječasno vodila v Parizu, pa so bila pozneje prekinjena. Do sklenitve nove pogodbe se bodo zasnovali medsebojni odseki na temelju novega pooblastila. V to komisijo pridejo po en zastopnik glavnega carinskega ravnateljstva, kmetijskega ministertva, trgovinskega ministertva itd. Šef bo najbrže g. dr. Milan Todorović, vseučiliški profesor in honorarni ravnatelj oddelka za trgovinske pogodbe.

Odlični gostje na Bledu

č Bled, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Na Bledu biva vojni minister general Hadžić. Ostal bo tu še par dni, dočim zunanji minister Marin-ković odpotuje jutri opoldne preko Ljubljane v Zenevo na zasedanje Društva narodov. Včeraj je odpotoval z Bleda v Belgrad ameriški vojni ataše v Belgradu in Atenah. Bival je na Bledu s svojo rodno nad dva meseca. Na odhodu ostane še nekoliko dni na Bledu g. poslanik-minister Grujić s svojo soprogo, nakar odpotuje v Selce. Gospa Grujić prevzame tam zopet nadzorstvo dečjega doma. Gospa Grujić je rodin iz Amerike, stekla pa si je v novi domovini Jugoslaviji večje zasluge na socialnem polju s svojo neizmerno dobroto in požrtvovalnostjo.

Drobne vesti iz Belgrada

d Belgrad, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Za jutri se pričakuje prihod prvega podpredsednika NRS Ace Stanojevića.

d Belgrad, 31. avg. (Tel. »Slov.«) »Pravda« poroča iz Zagreba: Tu se je danes v političnih krogih govorilo, da bo skoro prišel v Zagreb Marko Trifković, ki bo na radikalnem zborovanju imel programatičen govor, s katerim bi pozval KDK k sporazumu.

CSR popušča Jugoslaviji.

v Praga, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Današnji ministrski svet je odobril naredbo, s katero se dosedanja uvozna carina na krmila zniža od 6 Kč na 5 vinarjev. To znižanje ima največji pomen za promet z Jugoslavijo, ker dobavlja Čehoslovaška iz Jugoslavije za 200.000.000 Kč krmil

Umetnik Stueck umrl. Monakovo: Tu je umrl v 65. letu starosti Franc von Stueck, znani nemški slikar, kipar in arhitekt.

Zogu nima krone, ne neveste

v Tirana, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Včeraj zvečer so bile ulice Tirane prenapolnjene s prebivalstvom, ki je z nepopisnim navdušenjem demonstriralo pred palačo predsednika Ahmed beg Zogua. Zogu je sprejel odposlanstvo albanske mladine, katera mu je, kakor poroča albanski uradni tiskovni urad, predložila vročo željo, da se proglasi monarhija, katere ustanoviteljica naj bo dinastija Zogua Velikega. Manifestanti so demonstrirali pred vsimi javnimi poslopji, pri čemer so viharno vzklikali Ahmed beg Zogu. Sprevedl v razsvetljenem mestu so trajali do polnoči.

Ustavodajna narodna skupščina je v tretji seji načelno razpravljala o reviziji ustave. Več govornikov je naglašalo potrebo revizije in izjavilo, da je po želji naroda in zgodovinskem

sporočilu albanstva potrebno, da se proglasi monarhija, da se vzpostavi prestol Skender bega in da ga zasede rešitelj naroda Ahmed beg Zogu. Prisotni so navdušeno pozdravljali izvajanja govornikov. Odbor za proučitev spremembe ustave je dobil nalog, da svoje poročilo predloži do 1. septembra.

v Atene, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Neka vodilna jugoslovanska osebnost je izjavila belgrajskemu dopisniku lista »Eleftheron Vima«, da se Ahmed beg Zogu, da zaščiti svoj prestol, pogaja z italijansko vlado zaradi poroke s kako italijansko princezino. Ime princezine se ne imenuje. Zogu smatra, da bi v primeru revolucije imela Italija en vzrok več za vojaško intervencijo. Pogajanja zaradi te poroke so napredovala že daleč.

Lord Bridgeman demisijoniral

v Pariz, 31. avg. (Tel. »Slov.«) »Echo de Paris« poroča iz Londona, da se je prvi lord admiralitete Bridgeman odločil, da demisijonira, ker je zaradi številnih napačnih vesti o vsebini in pomenu francosko-angleškega mornariškega dogovora postal predmet najhujših napadov zaradi njegovega dozdevnega sovraštva nasproti Združenim državam. V intervjuju v »Matin« sporoča mornariški minister Ledg, da angleško-francoski mornar. dogovor, ki se sicer napačno označuje kot dogovor, ni nič drugega, kakor načrt za olajšanje razorožitve na morju in da je bil s polnim besedilom

sporočen vladam v Washingtonu, Tokiu in Rimu. Omeniti je treba, da sta se Francija in Anglija o tem načrtu zedinili v 24 urah, da ne vsebuje nobenih tajnih določb in namenov glede vojaške zveze in da se nikakor ne protivi washingtonskemu programu za zgradbo mornarice. Dogovor pa ne more biti prej objavljen, dokler se to ne dostavi v vednost vsem onim državam, ki so podpisale washingtonsko pogodbo iz leta 1921. »Matin« pripominja k temu, da je že ena od gori imenovanih držav izrekla svojo popolno načelno pritrditev.

Popoln polom rodbine Stinnes

v Berlin, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Aretacija Hugona Stinnesa je povzročila ogromno senzacijo. Policija ga je prišla zato, ker se je Stinnes na potu iz Hamburga v Berlin ustavil v Mühlheimu in imel tam razgovore z osebami, ki so tudi osumljene in ki bi zadevo lahko zakrile. Stinnes je noč v zaporu prebil zelo slabo in so mu morali dati okrepčil. Danes dopoldne so se nadaljevala zaslišanja in konfrontacije. Zagovorniki zahtevajo, da se Stinnes in tudi njegov pred 4 tedni prijeli zasebni tajnik Waldow izpustita, ker po tolikem času ni več mogoče govoriti o tem, da bi se stvar prikrila. Pričakuje se, da bosta oba kmalu izpuščena.

Aretacija Hugona Stinnesa je zadnji akt dramatičnega poloma hiše in rodbine Stinnes. Ze nekoliko dni pred smrtjo starega Stinnesa je prišlo do mučnih in razburljivih nastopov med obema najstarejšima sinovima dr. Edmundom

in Hugonom Stinnesom. Po rodbinski tradiciji Stinnesov je bil namreč najstarejši sin formalno razdedinjen, dočim je drugi sin Hugo postal glavni dedič. Po smrti starega očeta so se že pojavili prvi pojavi krize v podjetju, ki je kmalu prišlo v težkoče radi vedno večjih spekulacij, posebno v frankih. Ker dedič hišnim prijateljem-pomagačem niso bili posebno hvaležni, in so se ti zato umaknili, so podjetja prišla v odvisnost Američanov, ki pa so dali posojila le pod najtežjimi pogoji. Tudi hčere so krive propada rodbine. Najstarejša hči Klara Nora je s svojim čudnim postopanjem na svetovni avtomobilski vožnji kompromitirala ime. Od druge najstarejše hčere Hilde se je rodbina umaknila radi njene zapravljivosti. Tretji sin Oton je odšel v Mehiko. Ostali nadoletni otroci pa se nahajajo v hiši matere.

Grška ne pristopi k Mali antanti

v Atene, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Pri sprejemu odposlancev romunskega društva prijateljev Grške je izjavil Venizelos, da Grška nima nobenih interesov pristopiti k mali antanti, ker njen politični ustroj služi krajevnim interesom in je popolnoma izven interesnega območja Grške. Grška je že dolgo časa tesno združena z drugimi evropskimi državami.

V Atene sta dospela romunski vojni minister general Angelescu in romunski admiral Seodras. O namenu njunega potovanja se uradno nič ne poroča.

Kako pobliati opij

v Zeneva, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Na današnji javni seji sveta Društva narodov so se v glavnem pečali z vprašanjem opija. S pritrdilom Anglije, Francije, Holandije, Japonske in Kitajske, katera je prvič odposlala zastopnika nankinske vlade, se je sklenilo, da se pošlje plenumu Društva narodov, da se predlaga stalna komisija na daljni Vzhod, ki naj vprašanje opija prouči na licu mesta. Dalje se je sklenilo v zmislu konvencij za opij iz leta 1925, da se pozovejo Združene države, da sodelujejo pri ustvaritvi centralnega sveta, obstoječega iz osem članov, kateri naj se izvolijo meseca septembra ali januarja. V tajni seji so poverili Francozinjo gdčmo Chaptal z anketo o vzgoji mladine v Nemčiji, Danski, Kanadi, Združenih državah, Franciji, Angliji, Italiji in Čehoslovaški, zakar je ameriška zveza za socialne sisteme dala na razpolago 5000 dolarjev. Končno se je svet v tajni seji baval tudi z odgovorom Costarici zaradi Monroeove doktrine.

Manjšine zoper Društvo narodov

v Zeneva, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Kongres narodnostnih manjšin je k poglavju: »Manjšine in Društvo narodov« sprejel resolucijo, v kateri se priznava, da je Društvo narodov ob pričetku svojega delovanja sprejelo v svoje varstvo celo vrsto manjšinskih pravic. V tem pa je treba videti samo začetek mednarodnih odredb za skupno delovanje med večinami in manjšinami. Vočigled osemletnega delovanja Društva narodov je n. pr. postopanje pri pritožbah manjšin popolnoma nezadostno. Strah in vznemirjenje povzročajo neovržene izjave vodilnih državnikov v Društvo narodov, ki so, popolnoma napačno pojmujejo težo narodnih napetosti v Evropi, povzročili dvome o zmislu

pravičnih določb o manjšinah. Ravno tako povzroča skrbi novo imenovanje v tajništvu za manjšine, ker ne more biti kos svoji nalogi in ker je s tem pri manjšinah ogrožena avtoriteta Društva narodov. Zaradi dosedanjih metod se za rešitev manjšinskega vprašanja ni storilo nič resnega.

Ogrska nima krme za živino

v Budimpešta, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Ker manjka sveže krme in da ne bi poljedelci za krmo porabljali žita, je vlada, kakor se čuje, sklenila, da se carina za koruzo šest mesecev popolnoma ukine, carina na inozemska krmila pa zniža za 50 odstotkov.

Ali naj dobi sladkor podporo?

v Praga, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Vladne stranke so se danes na posvetovanju postavile proti sladkorni industriji, ki namerava zvišati ceno tuzemskega sladkorja. Vlada bo proti zvišanju cene odredila protiukrepe. Finančni minister dr. Engliš je izjavil, da sladkorni industriji ne bo dal nobenih direktnih državnih podpor. On je načelno proti temu, da se dovolijo eksportne premije. Kot edino podporo za sladkorno industrijo ima pripravljenih 40—45.000.000 čeških kron v obliki davčnih popustov.

Ford namerava zgraditi v Carigradu tovarno za avtomobile, da bi zavojeval v avtomobilskem prometu Balkan — Rusijo in bližnji vzhod.

Hmelj

v Nürnberg, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Dovoz hmelja 180 bal. Promet 100 bal po sledečih cenah: tržni hmelj 120—170, gorski hmelj 195, Hallertauer 200—240, tetnanski 240—250. — Tendence nespremenjena.

KOVINE.

v London, 31. avg. (Tel. »Slov.«) Baker: tendenca stalna, Standard kasa 62.6875—62.75, tri mesece 63—63.0625, Settl 62.75, Elektrolit 68.75—69.25, Best Selected 65—66.25, Strong 94, Elektro Wirebars 69.25, Best Selected 65—66.25. Cin: tendenca čvrsta, Standard kasa 213.25—213.50, tri mesece 209—209.25, Settl 213.25, Banka 220.25, Straits 216.50. Svinec: tendenca stalna, inozemski prompt 22.25, tuj 21.9375, Settl 22.25. Cink: tendenca mirna, navadni prompt 24.8125, tuj 24.6875, Settl 24.5. Aluminij: tuzemski 95, inozemski 100. Antimon rego: ngleško blago 59.50—60, kitajski 37.5—38. Zivo srebro 23—23.50, Platina 17, Wolfram 16.93. Nikel: tuzemski in inozemski 175. Bela pločevina 18.125. Cleveland lito železo III. 66. Srebro 26.6875. Zlato 84 enajst dvanajst.

Dunajska vremenska napoved: Po večini jasno. Temperatura podnevi ne mnogo nad 20 stopinj.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Sobota, 1. septembra: Egidij, Verena, Ana, dvanajst bratov mučencev. — Solnce vzhaja ob 5.27 in zaide ob 6.34. — Dan je dolg 13 ur in 7 minut. Dan ob 4.47, noč ob 8.26. Dan se skrči do konca meseca za 1 uro 38 minut. — 245. dan v letu. — Po pravoslavnem koledarju 19. avgusta, po muslimanskem 15. marca 1347, po židovskem 16. decembra 5688.

ZGODOVINSKI DNEVI.

1. septembra: 1286 je bil Majnhard Tirolski ustoličen na Gosposvetskem polju. — 1476 so Turki pod Valumbegom pridrli do Podkloštra. — 1905 se je otvoril Zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. — 1916 je Bolgarija Romuniji napovedala vojno. — 1875 se je ustanovila I. mestna slov. dekl. VIII. razr. šola pri Sv. Jakobu v Ljubljani. — 1849 je pričel J. Kranjc predavati na slovenski stolici v Gradcu o civilnem pravu. — 1497 je postal Slovenec Brikcij Preprost iz Celja rektor dunajskega vseučilišča, prvi rektor z nazivom »magnificus«. — 1901 se je ljubljanska cestna železnica izročila prometu. — 1796 se je rodil izdajatelj »Kranjske Čbelice« Mihael Kastelec. — 1896 so se otvorila Železna vrata. — 1911 se je ustanovilo gledališče »Ljudski oder« v Ljubljani. — 1715 je umrl francoski kralj Ljudevit XIV. — 1754 se je rodil pedagog A. H. Niemayer. — 1911 je bruhal ognjenik Etna. — 1870 so Nemci premagali Francoze pri Sedanu — 1854 se je rodil komponist E. Humperdinck. — 1217 je bil Štefan kronan za srbskega kralja.

...

★ Na Šmarni gori imajo jutri, v nedeljo ob 9 dopoldne krščanski socialisti iz Ljubljane in okolice sv. mašo s pridigo, potem pa tabor pri cerkvi, na katerem bosta govorila tovariša Jože Gostinčar in Jože Langus. Popoldne prosta zabava pri Koširju pod Šmarno goro, pri kateri bosta sodelovala dva tamburaška zbora Kroke mladine. Prijatelji in tovariši se k udeležbi iskreno vabijo!

★ Umrli je v Lomu 26. avgusta Gregor Šoklič, posestnik, cerkovnik in bivši večletni župan občine Sv. Katarina pri Trzinu.

★ Naše služkinje v Belgradu so si najele sobo, ki bo pod vodstvom starejše gospe na razpolago kot prenočišče dekletom, ki so slučajno brez službe. Zeleti je, da dekleta čim manj gredo v svet, ako pa je katera le primorana, da pride iskat zaslužka v Belgrad, naj se radi informacij oglasi v katol. župnem uradu, Krunska ul. 23.

★ Vabilo turistom, planincem in izletnikom. V nedeljo, dne 2. septembra, bodo na poti iz Kamniške Bistrice na Sedlo odkrili njegovi prijatelji spominsko ploščo lani tam ponesrečenemu Avgustu Prohinarju. Opozorjamo vnovič na lepo slavnost in vabimo vse, ki so pokojnega poznali, in vse občinstvo, da se udeležijo odkritja in izkaže pokojnemu zadnjo čast ter obenem napravi lep izlet v Kamniško Bistrico.

★ Orožne vaje. K orožnim vajam kličejo v prav velikem številu vinogradnike in kmetovalce. Ljudje so radi tega zelo razburjeni, ker je klicanje na orožne vaje v jesenskem času huda stvar. Zato se je bil pred enim tednom obrnil poslanec Žebot na min. predsednika dr. Korošca in na vojnega ministra telefonično in potom posebne okrožnice ter prošil, naj se za kmečke prebivalce v jesenskem

času orožne vaje odloži. Včeraj je prejel poslanec Žebot odgovor, da se bodo orožne vaje za sadjarje in vinogradnike kolikor mogoče krajšale in odložile.

★ V naše državljanstvo je sprejet Andrej Kosjak, železniški uslužbenec iz Maribora.

★ V višjo skupino je napredoval Pavel Lokovšek, profesor na 2. realni gimnaziji v Ljubljani.

★ Iz vojaške službe. Za sanitetnega poročnika mornarice so imenovani dr. Josip Lipa; za sanitetnega poročnika dr. Drago Jovanovič, dr. Oto Rostok, dr. Borivoj Pingovič, dr. David Eli in dr. Nikolaj Poljski, vsi do sedaj privatni zdravniki; za vršila dolžnosti poveljnika 2. baterije, 2. divizionja Savske topniške brigade, topniški poročnik Ivan Ožegovič, do sedaj adjutant 14. topniškega polka; na službo v štab 3. orožniškega polka je dodeljen orožniški poročnik Božidar Cvetič, do sedaj vodnik orožniškega voda v Nevesinju; za predsednika izpitne komisije za višjega godbenika I. razreda za izpitno leto 1928-29, je imenovan višji kapelnik III. razr. Josip Petrik, za člane te komisije pa višji kapelnik III. razreda Venceslav Rendi in nižji kapelnik IV. razreda Leo Nikolačević; za upravitelja skladišča tehničnega parka 1. zrakoplovnega polka, zrakoplovni kapetan II. razreda VI. šandar; za šefa aeroplanske sekcije zrakoplovnega poveljstva, zrakoplovni kapetan II. razr. Josip Ulčakar; na službo v aeroplansko sekcijo tehničnega oddelka zrakoplovnega poveljstva sta odredjena inženjerja Rudolf Fizi in Ivan Rukavina in na službo v štab poveljstva Timoške divizijske oblasti, pehotni poročnik Drago Simić. — Izpit za rezervnega inženerskega podporočnika so položili sledeči podnaredniki-dijaki: Kajetan Kavčič, Milan Zupančič, Ladislav Fenje, Sava Justin, Vladimir Galič, Franc Peternel, Velimir Sigal, Vladimir Antolič, Baltazar Kovač, Božidar Lukič, Josip Neutra, Vladimir Šrepl, Rudolf Gabersček, Ivan Urek, Anton Held, Vladimir Supek, Miroslav Kos, Ivan Erhartič, Vladimir Lončar, Anton Bobek, Milovan Goljevšek, Ivan Falatov, Anton Hübner, Alf. Cajnko, Zvonimir Turk, Viktor Gotlih, Mirko Posek, Janez Kušar, Josip Mihlič, Ivan Urbas, Josip Mesič, Karel Rakuša, Dragomir Haugi, Al. Majerič, Janez Fugina, Josip Vidrajs, Sava Sanci, Joško Schneider, Josip Pavlovič, Bogdan Vivod, Ivan Krajnc, Ivan Hauptfeld, Adolf Šoberl, Stanko Pajer, Ubald Nasimbeni, Joško Karlovac, Ernest Meisner, Ignac Verbič, Konrad Janežič, Luka Ric, Stanislav Žabkar, Peter Belšan, Stanko Ahlin, Ludovik Kremžar, Josip Bitenc, Anton Hlobec, Hans Hempt, Pavle Šifter, Zdenko Fenc, Rudolf Hajč, Rudolf Pavleski, P. Petrič, Alojzij Krulc, Adolf Mastnak, Ivan Bek, Albin Zakotnik, Željko Mlakar in Šandor Molnar.

★ Posetniki jesenskega velesejma »Ljubljana v jeseni« od 1. do 10. septembra imajo, če so v posesti sejemске legitimacije za Din 50, pravico do polovične vožnje v obe smeri. Pri odhodu dajo na domači postaji žigovito legitimacijo in kupijo kolo vožno karto. S to se potem brezplačno vozijo nazaj. Zato se karta ne sme oddati vratarjem na ljubljanskem kolodvoru. Ob vstopu na velesejem se vsakemu potrdi, da je v resnici obiskal prireditve. Železniški popust je dovolila posetnikom Ljubljanskega velesejma tudi Avstrija in Češkoslovaška, odkjer bo mnogo odziva, saj bo velesejmu priložena Kmetijska razstava, že sama po sebi pravi kmetijski velesejem. Če v Vašem krogu legitimacij ne bi dobili, jih zahtevajte naravnost od urada velesejma v Ljubljani.

★ Šolska vodstva se opozarjajo, da ima mladina pri skupnem posetu pod vodstvom učiteljskega znanja vstopnino za obisk jesenske velesejmske prireditve »Ljubljana v jeseni« od 1. do 10. septembra. Posebno znamenita bo ta prireditev vsled priložene jubilejne Kmetijske razstave, na katere strokovno-poučni oddelek še posebno opozarja. Predmet velikega zanimanja šolske mladine pa bo brezdvomno razstava društva Zoo »Fauna v Sloveniji«, kjer bodo vsi plazilci, ribe in ptice naših krajev živi razstavljeni. Z obiskom prireditve se nudi učitelstvu najlepša prilika, da obrazloži mladini

„Srečna sem“
v zakonu

pravi razumna Mica.
„Moje življenje je
neskaljena sreča.
Pranje je najtežje
delo v hiši, toda
jaz se s tem ne mu-
čim, ker mesto mene
RADION pere sam.“

Varuje perilo!

nazorno to, kar se bo tekom leta teoretično razlagalo v šolah. Zato obisk priporočamo.

★ Revija najizbrancev Slovenije se vrši v nedeljo 2. septembra na Ljubljanskem velesejmu. Privedenih bo okrog sto najlepših konj toplekrvne in mrzlokrvne pasme, gospodarski konji in državni žrebi. Premovanje se prične že ob 8 dopoldne. Razstava bo pokazala res že lep napredek v našem konjerejstvu in se vsakemu izplača, da si ogleda to revijo.

★ Za zoološki vrt v Ljubljani doslej nabrane živali bo društvo Zoo razstavilo na jesenskem velesejmu. Razstava bo obsegala skoraj vse vrste ptic, kač, krkonov in rib iz Slovenije v 70 kletkah, 5 terarijih in nad 30 akvarijih. Ljubitelji prirode, ne pozabite posetiti to zanimivo razstavo!

★ Dečva na jesenskem velesejmu od 1. do 10. septembra. V nedeljo 2. septembra se ob treh popoldne vrši revija slovenskih narodnih noš, na kateri nastopi tudi »Dečvac«. Vse c. posetnice pravilno izvršene »Dečve« se vabijo na sodelovanje. Za prijavo zadostuje navadna dopisnica uradu velesejma v Ljubljani. Pristne dečve bodo odlikovane.

★ Zbirališče revije slovenskih narodnih noš je v nedeljo 2. septembra točno ob pol 3 popoldne na velesejmu pred paviljonom E. Ker je prijavljenih do danes že preko 300 noš, nadalje jezdec, vozovi, veliko število skupin itd. in ker je prijavljen že tudi velik dotok obiskovalcev iz cele Slovenije in Hrvaške, bo naval velikanski in prosimo občinstvo, da se v izogib nesrečam strogo pokorava rediteljem. Zlasti prosimo obiskovalce, da pustijo prostor za ocenjevanje narodnih noš prost.

★ Praznik slovenske narodne noše je v nedeljo 2. septembra. Ljubljana še nikdar ni sprejela tako krasnih in tako številnih narodnih noš kot to pot. Spoštujemo našo narodno hošo, ceniti jo bomo znali ob priliki njene revije 2. septembra. Opozorjamo zlasti na beneško narodno nošo, nadalje na tržaško, belokranjsko, gorenjsko, kočevsko itd. S sejmско legitimacijo polovična vožnja.

★ Narodna pesmarica za nižjo stopnjo osn. šol, ki jo je poleg znane srednje in višje stopnje izdal Ciril Pregelj, bo izšla v zalogi Jugoslovske knjigarne v Ljubljani prihodnji teden, to je prve dni septembra. Vsebinsko po-

Marija Ibele:

Med deveto in deseto uro ...

Gospa Nita je stala v večerni obleki pred ogledalom in štela do sedmega udarca uro, ko so ji javili nekega gospoda. Pogledal karto in zmajala z rameni. »Böttcher?« Ime ji je bilo popolnoma neznano.

»Gospod prosim, da mu oprostite, toda govoriti mora na vsak način z vami v neki zelo nujni zadevi, milostljiva gospa!« je rekla hišna, ko je opazila, da gospa noče sprejeti gosta.

Nejevoljna je odšla gospa v sprejemnico. Velik, slok mož, že nekoliko sivih las, ji je prišel s pozdravom nasproti in se predstavil kot policijski uradnik.

Začudena in radovedna je ponudila gospa Nita tuju stol in sedla tudi sama.

»Poslalo me je k vam policijsko ravnateljstvo,« je rekel Böttcher. »Nocoj med deveto in deseto uro bo namreč pri vas vlomiljeno.«

»Za božjo voljo,« je zastokala gospa Nita in roke so ji od strahu padle preko roba naslonjača.

»Zdi se mi, da vem, kdo misli vlomiti,« je rekla. »Ljubček moje kuharice, ki sem jo prejšnji teden zapodila. Se me boste že še spomnili!« To so bile njene zadnje besede pri odhodu.

»Ali so vaša domnevanja pravilna, milostljiva, tega ne vem,« je rekel Böttcher. »Vem le to, da je druhal štirih mož določila za nocoj vlom v vašo vilo. Eden izmed njih nam je to izdal.«

»Tega pač ne smete kaznovati, kaj ne? Poplačala ga bom za to,« je razburjeno rekla gospa Nita. »In ostali, ti sede po vsej priliki na varnem pod ključem?«

Böttcher se je pa nasmajal in zmajal z glavo.

»Ne?« je začudeno vprašala gospa Nita. »Ako bi jih zaprl, bi veljalo to izdajalca življenje. Poleg tega pa ni bilo storjeno še nobeno dejanje, da bi jih imeli pravico zapreti.«

»Ne zamerite, gospod Böttcher, toda ali ni vendar to neumno, ako čakate, da postane kdo zrel za kazen?«

»Tak je zakon, milostljiva gospa.«

Oglasil se je telefon. Gospa Nita je stopila k aparatu in povedala svoje ime.

»Kako prosim?... Oh, policijsko ravnateljstvo!... Seveda, gospod Böttcher je baš tu. Takoj ga bom poklicala.« Oddala je slušalko Böttcherju, sedla na stol ter nervozna in z zanimanjem sledila pogovoru.

»Prosim trenutek, gospod vladni svetnik! Böttcher se je okrenil h gospe Niti. »Koliko sob ima vila, milostljiva gospa?« — »Sedem,« je odgovorila. — Böttcher se je zahvalil in sporočil odgovor naprej. »Ne, mislim, da zadostuje šest mož, gospod vladni svetnik. Tu, na primer v veliki sobi, se dva moža lahko sijajno skrijeta za zavesami pri vratih.« — Gospa Nita je zlezla skupaj: ali ni to neumnost, kar tu pripravljajo?! — »Zelo lepo, gospod vladni svetnik, pričakujem torej može. Klanjam se!«

»Kaj vendar nameravate?« je zakričala gospa Nita, ko je odložil slušalko.

»Sedaj bo prišlo šest policajev in se bodo skrili tu v hiši, da bodo prijazno sprejeli go-spode vlomilce.«

»Zakaj jih ne počakajo na cesti?«

»Oprostite, milostljiva gospa, vidim, da prav nič ne razumete o vlomih. Lopovi vendar ne bodo prišli skupaj in končno jih moramo zalotiti pri dejanju. Ali se zanesete, da nas služkinja ne bo izdala?«

Gospa Nita ga je obupano pogledala. Služkinja je bila pravzaprav kuharčina prijateljica.

»Veste kaj, gospod Böttcher, poslala jo bom proč, dala ji bom svojo vstopnico za gledališče. Mene je itak, to si lahko mislite, minilo veselje, da bi šla v gledališče.«

»Vi ste kakor Sherlock Holmes!« je veselo zaklical Böttcher gospe Niti.

Ko se je vrnila, je stal Böttcher pri oknu. »Ali je še kak izhod iz hiše, milostljiva gospa?«

Priskimala je.

»Gotovo vedo lopovi zanj. Takoj bom postavil k tem vratom enega moža.«

»Mislim, da bi bilo sploh dobro, da se malo razgledate po moji hiši,« je predlagala gospa Nita.

»Zelo vam bi bil hvaležen, milostljiva gospa,« je rekel Böttcher ter takoj vzel iz žepa svtnik in beležnico.

»Tu je majhen oddelek moje vinske kleti. Zelo bi me veselilo, ako bi se ga gospodje poslužili.«

»Zelo ste ljubezni, milostljiva, toda mi smo v službi.«

»Tako strogo? Oprostite, prosim! Nisem mislila nič slabega. Neizmerno sem vam hvaležna, da ste prišli. — Glavna stvar je, da lopovi ne izvahajo teh vrat v steni. Za njimi imam namreč svojo denarno omaro, svoje dragocenosti. Ta vratca sem dala narediti žele po smrti svojega moža.«

»Bodite popolnoma pomirjeni, milostljiva gospa, ta vratca bom prevzel jaz,« je obljubil Böttcher in pogledal na uro. »In sedaj, milostljiva gospa, bi vas prosil, da greste v spalnico. A prosim, ne prižgite nobene luči.«

»V spalnico naj bi šla? Sama?... Izključeno! Umrli bi od strahu.«

»Toda, milostljiva, morate! Saj bo straža pred vrati.«

»In četudi postavite deset mož pred vrata, ne bom legla spat. Kaj mi pomaga straža? Končno jo lahko vlomilci premagajo.«

»To ne zveni za nas preveč laskavo in zaupljivo,« se je nasmajal Böttcher.

»Lahko se smejete. Ali ne vidite, da sem vsa obupana.« Napisala je neko številko na listek. »Prosim, pokličite to številko, ko bo vse minilo. Grem k svojim prijateljem, tu ne vzdržim. Pustite me, da grem!« je prosila.

»Ali ne morete razumeti? To bi bila moja smrt, ako ne grem iz hiše.«

»Nimam pravice, da bi vas zadrževal, milostljiva gospa.«

Gospa Nita mu je dala sveženj ključev. »Le to bi rada vedela, zakaj je ta eden izdal svoje tovariše?«

»Ker je hotel le vlomiti in ne moriti, kot ostali.«

Gospa Nita je smrtno obledela in se je izčrpana naslonila na vrata.

»Moriti?« je ponovila skoraj neslišno.

»Druhal je gotovo oborožena z revolverji,« je rekel Böttcher.

Prestrašena, brez besed, je odprla gospa Nita vrata in zbežala ven. Ko je bila že daleč od svojega stanovanja, se je žele upala ustaviti, pogledala je nazaj proti svoji hiši, ki je stala tiho in pokojno v temnem vrtu.

dajajo te pesmice vse, kar otroško srce razvedri in razgiblje — nič ni narejenega in prisiljenega — solučna vesela božja narava prikuša s temi pesmicami v šolsko sobo. Cena Din 26 je silno nizka.

★ **Zupnijski izpit** za duhovnike lavantinske škofije se je vršil od 28. do 30. avgusta. Udeležili so se ga sledeči gospodje kaplani: Potrč Alojzij (Loka pri Zidanem mosu), Slana Franc (Priklava), Sternad Friderik (Smartno na Paki) in Herman Ferdinand (Dolnja Lendava).

★ **Pomoč Hercegovini.** Dne 29. t. m. se je vršila v Nevesinju konferenca, kateri so prisostvovali minister dr. Andrić, predsednik odbora Rdečega križa Božidar Zečević ter mnogo uglednih osebnosti iz Nevesinja in Gacka. Posvetovali so se o tem, kako bi se pomagalo gladujočim v hercegovinskih krajih. Potem, ko so prisotni razložili vso bedo in nevarnost, ki grozi Hercegovini od glada, je minister dr. Andrić obljubil, da bo kar najodločnejše stremel za tem, da se nudi Hercegovini hitra in zadostna pomoč.

★ **Vlomilci** so pokradli v Tržiču v farni cerkvi monštranco in vse druge svete podobe. Vrata pri tabernaklju so bila iz močne kovine in vendar jih je hudodelec strl. Vlomilec je mehanik, ker je v zakristiji pustil vse vijake od monstrance in kelihov, dokaz, da je previdno vse posode razdrl v posamezne dele, celo šipico z monstrance je pustil na mestu. Zadevo preiskuje orožništvo.

★ **Dober varuh.** Kmet Risto Vrečo je odšel pred meseci iz svoje vasi Goražde v Sremsko v Srbijo in je prosil svojega tovariša Jovana Vasiljeviča, da mu varuje posestvo, ženo in otroke. Toda ta je to napačno razumel, kajti prišel je pasti svojo živino po Ristovih travnikih. Ristova žena Ljeposlava se je temu uprla, toda Jovo je izdrl iz plotu kol in tako pretepel Ljeposlavo, da so jo morali takoj prepeljati v bolnišnico. Ugotovili so, da ji je Jovo polomil nekaj reber in ji prizadejal hude notranje poškodbe. Jovo je nato pobežnil v planine in se sedaj tal skriva.

★ **Samoumor Slovenke v Varaždinu.** Pred dvema leti je prišel v Varaždin gostilničar P. Pohl iz Slovenije s svojo soprogo. Sprva sta živela v slogi, pozneje sta se pričela prepirati in žena je bila prisiljena, da je zapustila svojega moža in odšla v Slovenijo. Te dni pa se je vrnila in se hotela spraviti s svojim možem. Toda ta ni hotel o tem nič slišati in jo je celo zapodil iz hiše. To je revo tako potrla, da je izpila veliko količino lizola. Prenesli so jo v bolnišnico. Njeno stanje je težko in skoro brezupno.

★ **Vrh Fruške gore v plamenih.** V sredo zvečer se je pojavil na najvišjem vrhu Fruške gore v bližini premožkopata Vrhnika ogromen požar. Požar so prvi opazili neki izletniki, ki so se z avtomobilom vračali iz Fruške gore. Vnel se je star gozd, ki je dolgo krasil vrh te lepe gore v Slavoniji. Ko so prišli prvi kmetje h gašenju, je zgorel že najlepši del gozda. Gašenje je bilo zelo otežkočeno radi tega, ker so se vsi studenci posušili. Vendar se je proti jutru požar še posrečilo nekako omejiti, ko je zopet zapihal hud veter, ki je zopet raz-

Velika „Revija slov. narodnih noš“

v nedeljo dne 2. septembra ob 3. uri pop. na Velesejmu. — Prost vstop za vse noše in pravilno izvršene »Dečle«.

Kot bi jo kdo preganjal, je tekla po tihih cestah. Ni hotela niti takoj videti svojih prijateljev. Jokala je, ihtela, govorila glasno sama s seboj, in šele, ko so ji poške vse moči, je najela voz in se peljala k svojim prijateljem. Tam je vsled razburjenja in solz komaj mogla povedati, kaj se je zgodilo. Kot otroka so jo položili na divan. Z zaprtimi očmi je ležala tam. Kako je vztrepetala ob vsakem šumu! Kako ji je bilo hudo! Tako si je predstavljal smrt.

Kaj se godi sedaj v njeni hiši? Mogoče je prišlo do boja? Ali so bili policaji premagani? Nenadoma se je oglasil telefon. Z močjo, nad katero se je gospa Nita sama čudila, je hitela k telefonu.

»Hvala Bogu, vse se je dobro izteklo!« je zakričala svojim prijateljem. »Seveda, gospod Bötcher, takoj bomo tam!«

Z nervozno naglico se je oblekla in stekla po stopnicah v pripravljeni avto.

Ko se je pripeljala proti hiši, je najprej pogledala na okna velike sobe. Bila je razsvetljena.

»Sijajen človek, ta Bötcher,« je rekla, ko je stopila s svojimi prijatelji v vilo.

Kot tiho je bilo v hiši! Poklicala je Bötcherjevo ime in ker ni dobila nobenega odgovora, je odprla vrata in obstala kot okamenela: omare so stale odprte, prometane. Na stenah so manjkale slike, prazne vinske steklenice so ležale razmetane okoli. To je bilo čelo »policista« Bötcherja in njegovih tovarišev...

širil ogenj. Kmetje so ves čas neumorno gasili požar, ki je bil tako velik, da so ga videli celo iz Sremske Mitrovice. Zgorelo je veliko ozemlje najlepšega gozda. Govore, da je bil požar podtaknjen. Oblasti so uvedle preiskavo.

★ **Zrebanje števil** loterije Jugoslovenske Matice se vrši nepreklicno dne 8. septembra, torej že prihodnjo soboto. Vseh dobitkov je 600, med glavnimi 1 motorno kolo in 20 navadnih koles solidnega francoskega izdelka. Srečke po 10 Din sa samo še do 4. septembra napredaj pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji in po raznih ljubljanskih trafikah. Naroča se jih tudi pri Jugoslovenski Matici, Selenburgova ul. 7, III.

★ **Zdravi in veseli** bodo vaši otroci, ako pijejo redno Radenski Gizelin vrecel. Najboljše za mešanje s sadnimi sokovi. 6845

★ **Vsak dijak** dobi pri nakupu šolskih knjig v Jugoslovanski knjigarni kot nameček črtan ali nečrtan šolski zvezek primerne debelosti, pri večjem skupičku tudi leposlovno knjigo.

DIJAŠKI KOLEDAR 1928/29. NATISNEN JE V HRVATSKEM, SRBSKEM IN SLOVENSKEM JEZIKU, TOREJ V 3. POSEBNIH IZDANJIH.

★ **Pri pomanjkanju teka**, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnemu zaprtju, težkočah prebave, koprivastih izpahkih, srbečici osvobodit naravna »Franz-Josef«-grenčica telo strupov gnjilobe, ki se nabere v njem. Ze stari veščaki zdravilstva so priznali, da slovi »Franz-Josef«-voda kot vseskozi zanesljivo čistilo za črevesje. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **200 Din nagrade** tistemu, ki najde izgubljene ključke, 1 večji trodelni in par majhnih. Oddati v trafiki Blaž, Dunajska c. 12.

★ **Orglice, klavirske citre, violino, kitare, tamburice in vse glasbene potrebščine** najcenejše in najsolidnejše pri M. Modic, Kopitarjeva 1. (Velesejem paviljon E.)

V Vašem interesu je, da si takoj nabavite orig. angl. **SPARKLET** sifonsko steklenico

Ljubljana
NOČNA SLUŽBA LEKARN:

Nočno službo imajo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

○ **Zastopnik Nj. Vel. kralja pri otvoritvi »Ljubljane v jeseni«.** Nj. Vel. kralja, ki je pokrovitelj velesejske prireditve »Ljubljana v jeseni«, bo pri otvoritvi dne 1. septembra zastopal divizijski general g. Milan Nedić.

○ **Minister Hadžić v Ljubljani.** Včeraj jutraj je potoval skozi Ljubljano minister vojske in mornarice general Hadžić. General Hadžić je potoval iz Ljubljane na Bled, kjer je bil sprejet na dvoru.

○ **Konsulat ČSR v Ljubljani** oznamuje, že se konča zapis do čs. dopolnovaci šole dne 5./IX. 1928 od 14 do 18 hodiny v budovi Mladiki prižem. Zapsati lze i deti starši-vyučováni je bezplatně.

○ **Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani** priredi od 1. do 10. septembra 1928 v svojih prostorih na Turjaškem trgu 4, I. propagandno razstavo najlepših čipkarskih del. Na blejski razstavi se je kraljica Marija zelo zanimala za slovenske izdelke. Pred kratkim si je ogledala Nj. Vel. ponovno izdelke in prav tako romunska kraljica s princeso Ileano. Zavod je razstavil letos z uspehom v Parizu in v Pragi. V Skoplju je častno reprezentiral najbolj razširjen domači obrt v Sloveniji. Na velesejskem prostoru je »Putnik« zelo okusno dekoriral svoj propagandni paviljon z izdelki državnega osrednjega zavoda.

○ **Odpiranje in zapiranje brivskih in frizerskih obratov za časa velesejma.** Z ozirom na objavo Zadruga brivskih mojstrov v Ljubljani izjavlja podpisana organizacija, da se nanaša omenjeno dovoljenje velikega župana in na zapiranje in odpiranje obratov, nikakor pa ne na podaljšanje delovnega časa pomožnemu osebju (pomočniki-ce, vajenci itd.). Torej velja za pomožno osebo dosejenci uzakonjeni deveturnik, t. j. od pol 8. ure zjutraj do 12. in od pol 15. ure do 19. Toliko v vednost osebju in mojstrom, da ne bo nepotrebnih nesporazumljenj. — Društvo brivsko-vlasulj. delavcev v Ljubljani.

○ **Zatvora Ižanske ceste.** Mestni magistrat Ljubljanski razglašja, da je Ižanska cesta radi izvrševanja železobetonskih mostičkov čez Galjevec kakor tudi čez Koruznikov jarek za vozni promet do nadaljnjega zaprta. Za pešpot so postavljene zasiline brvi, na katerih pa naj pešci ne postajajo. — Vozni promet se naj vrši torej z Barja proti Ljubljani po Ižanski cesti samo do šole, potem pa po Peruzijevi poti in Dolenjski cesti. Isto velja za nasprotno smer Ljubljana-Barje.

○ **Vesela noč za tuj denar.** Tvrdba Oberwalder v Domžalah je poslala v sredo svojega uslužbenca, 21letnega Walterja L. v Ljubljano kasirat neke zneske. Walter je denar kasiral ter se vrnil v Domžale. Ze med potjo v Domžale pa se je spomnil, kako lepo bi bilo, če bi ta denar porabil zase in ga zapravil, mesto da ga izroči tvrdki. Ročno se je vrnil iz Domžal v Ljubljano in se tu vdal za nekaj uric vsemu

brezskrbnemu uživanju, o katerem je morda že leta in leta sanjal in katerega je sedaj uresničil za tuj denar, ki ga bo moral še dokaj drago plačati. V Selenburgovi ulici mu je sladko pomežiknila vlačuga Emilija. »Čudno,« si je mislil Walter, »ali sem ji tako všeč, ali pa ve, da sem bogat in še kako bogat?« Potipal se je še, če ima listino v prsnem žepu, — za Emilijo znak, da ima fant denar, — nato pa povabil Emilijo v slaščičarno. Brž je bilo sklenjeno prijateljstvo, Walter se je izkazal kavalirja in na sprehodu mimo izlozb je stopil z njo v marsikako trgovino in ji kupil lepo torbico, niz koralnih biserov in drugih lepih reči, v roke pa ji je stisnil 200 Din. Nato sta nadaljevala veselo turnejo po gostilnah, kavarnah in nočnih lokalih. Emilija, ki je bila vsa srečna, da je enkrat v življenju le ujela »zlato ribico«, si je zaželela še šampanjca in tudi tega je bilo brž dovolj na razpolago. Kamor sta prišla, je pričelo teči vino raz mize. V znanem nočnem lokalu na desnem bregu Ljubljane pa sta vzbudila pozornost stražnika, ki je natrkan dvojico odpeljal v zapor. Na policiji so seveda odkrili, da je Walter, ki je pristen Tirolec, svoji tvrdki poneveril 4631 Din. Od tega denarja je Walter zapravil z Emilijo v nekaj urah samo 1488 Din, ostalih 3143 Din pa je rešil tvrdki stražnik z aretacijo Walterja, drugače bi šel seveda tudi ta denar. Vlačuga Emilija, ki je dosedaj kljub svojim 23 letom brodira že prav globoko po blatu nemorale, pa je bil povratek v Ljubljano sploh zabrabanjen. Lepa dvojica bo veselo noč v sodnem zaporu najbrže še prav zelo občalovala.

○ **S kamenjem nad otroke.** Pod tem naslovom smo včeraj poročali, da je na Grajski planoti Josip S. metal kamenje na otroke, ki so se igrali v bližini sušečega se sena. Stvar je pa čisto drugačna. Posestnik g. Josip Svoljšak ima na Gradu travnik. Na ta travnik sta hodili sedet na nepokošeno otavo dve ženski z otroci, ki so se igrali, skakali in tako pomandrali vso travo. G. S. jih je večkrat opozoril, naj ne delajo škodo, pa ni nič pomagalo. Te dni je g. S. kosil otavo in s koso zadel več kamnov, ki jih je pobral in vrget proč, ne da bi v koga meril ali ga zadel. To je bilo vse »kamenjanje«. Dotični ženski sta tudi topot sedeli na travi in sta naznanili g. S. stražniku, češ, da je metal kamenje v otroke. Kdor pozna g. Svoljšaka, ki je star že 70 let in elo dobrasrčen mož, ve, da je popolnoma izključeno, da bi zagrešil tako dejanje.

○ **Velike motorne dirke in gimkhana** igre priredi Motoklub »Ljubljana« na mali Šmaren dne 8. septembra t. l. na dirkališču pri Dev. Mariji v Polju. Pričetek ob 15. uri.

○ **Ni se mu posrečilo.** V četrtek dopoldne je prišel v trgovino s kolesi »Tribuna« na Karlovski cesti mlad fant in se pričel pogajati za kolo. Mesto denarja pa je predložil jamstveno potrdilo občine Podlanske pri Kamniku, glaseče se na ime Karl Dolinšek. S tem potrdilom naj bi občina jamčila za plačilo kolesa do zneska 1000 Din. Trgovcu se je potrdilo zdelo sumljivo, poklical je stražnika. Ta je ugotovil, da je potrdilo ponarejeno in je fanta, 20letnega krojaškega pomočnika Karla Dolinška aretiral. Občina Podlanska je fantu res izstavila pred dnevi neko potrdilo, toda v popolnoma v drugi stvari. Dolinšek je v gornji del potrdila odrezal, na dolični del s pečatom pa je na prazen prostor napisal, jamstveno potrdilo v imenu občine. Goljufija pa se mu ni posrečila. Dolinšek je v ponarejanju javnih listin že izvežban. V svoji delavski knjižici je ponaredil spričevala svojih delodajalcev, ki zanj niso bila ravno ugodna. Fanta so oddali sodišču, naj ga to poskusi popoljšati.

Zobozdravnik
dr. Jos. Tavčar
se 1. septembra preseli in ordinira
Gledališka ulica 4., pritličje
(nasproti opernega gledališča)

Maribor

○ **Proslava 25-letnice** zgodovinskega društva se vrši v Mariboru dne 2. in 3. sept. na slovesen način. Jutri je ob 10. uri v veliki dvorani poleg Studijske knjižnice slavnostno zborovanje s pozdravnim govorom gospoda mestnega župana in častnega predsednika dr. Juvana, poročilom o 25-letnem delovanju Zgodovinskega in Muzejskega društva v Mariboru ter poljubnimi govori došlih gostov in zastopnikov korporacij. Popoldne ob 4. pa je strokovno zborovanje v Citalnični Studijske knjižnici. Predavali bodo: g. ravnatelj dr. Mal o ureditvi arhivov, konservator dr. Stele o varstvu spomenikov, dr. Travner o pomenu in delokrogu pokrajinskih muzejev. V ponedeljek dne 3. septembra pa se odprejo gostje ob 9. v Ptuj, kjer se vrši ogled odnotnih znamenitosti in novih muzejskih prostorov.

○ **Proslava 20-letnice** Kat. slovenskega izobraževalnega društva v Studencilah dne 2. septembra. Društveni jubilej se bo izvršil skupno s proslavo 700-letnice lavantinske škofije in desetletnice osvobodjenja. Proslava se bo izvršila jutri dne 2. septembra. Govorila bosta g. Ivan Prijatelj in dr. Josip Jeraj. Ob 3. uri akademija z gledališko predstavo, deklamacijami, petjem, govori itd. v dvorani Gačnik. Polovična vožnja je dovoljena dne 1. 2. in 3. septembra. Udeleženci naj pustijo pri vstopni postaji žigosati vozne karte v svrhu vožnje nazaj. Izkaznice se daje na zborovališču.

○ **Dijaštvo in starišer dijakov!** Vse šolske knjige in šolske potrebščine dobite po najugodnejših cenah, s posebnim popustom in običajnim darom v obeh prodajalnah Tiskarne sv. Cirila, Koroska c. 5 in Aleksandrova c. 6. Seznam knjig dobite brezplačno na razpolago.

○ **Moderna kavarna** v Mariboru. G. Strehar se je vendar odločil, da bo uredil v pritličnih in prvonadstropnih prostorih hiše v Slovenski ulici 2 novo kavarno v modernem velikomestnem stilu s klubskimi prostori ter najmodernejšim kavarniškim

Senzacionalna svetovna iznajdba.

Vsaki človek mora iz svojega interesa pogledati in tako zvedeti kaj je

„Gamma“

ki je razstavljena na Ljubljanskem velesejmu, Paviljon E.

Vsi na velesejmu v Paviljon E.!

komfortom. Seveda je moral pristati na tozadevni regulacijski načrt mestnega gradbenega urada. In kaj poretu mnogoštevilni obrtniki-najemniki, ki se bodo morali izseliti? Tudi v občinskem svetu je nekaj prav odločnih nasprotnikov nove moderne kavarne.

□ **Mestno kopališče** se je danes zopet odprlo.

□ **Nas župan.** Iz Sv. Petra niže Maribora nam sporočajo: v četrtek, dne 30. avgusta se je vršila volitev župana, ker je dosednji župan Ljudevit Fluher radi bolehnosti odstopil. Za župana je bil z 16 glasovi izvoljen gostilničar in posestnik Jakob Saude, zaveden in ugleden pristaja SLS. Nasprotni kandidat je dobil 7 glasov. Nasprotniki so z vsemi množični intrigami skušali ribariti v kašnem, kar se jim pa ni posrečilo, ker so naši občinski svetniki držali strogo disciplino. Tako je o-fala tudi ta važna predmetna občina trdno v naših rokah.

□ **Premešitev** k velikemu županu v Mariboru je premeščen Adolf Fink, policijski uradnik, doslej pri sreskem poglavarju v Ptuj.

□ **Iz tajništva SLS** za mesto Maribor. Uradne ure bodo v tekočem mesecu samo dopoldne in sicer od 9. do 12. ure.

□ **Konjska dirka** se vrši jutri ob 15. uri na tezenskem dirkališču. Konkurentov je prijavljenih 31. Posebno privlačna bo galopska dirka preko treh zaprek.

□ **Sprememba lokalov.** Kakor izvemo je odstopil lastnik hotela Kosovo g. Radilevič dosedanje restavracijske prostore g. Zlatiču, zastopniku amerišanske petrolejske družbe. Na novo bo uredil restavracijo v prostorih, kjer je bila doslej klet in pa Turška kavarna.

□ **Strelcem!** Veliko nagradno streljanje v Belgradu, ki bi se imelo vršiti od 2 do 9. septembra, se je moralo radi tehničnih ovir preložiti. Vrši se od 21. do 24. septembra. Kdor želi sodelovati, naj se takoj javi g. podpolkovniku Krpanu v vojašnici vojvode Mišića. Kakor izvemo se udeležijo nagradnega streljanja pet Mariborčanov. Zelimo jim, da si pribore pokal kraljice Marije in s tem še povečajo dober s'oves našega mesta.

□ **Sprejem v državljansko zvezo.** Sledeči Mariborčani so se sprejeli v državljansko zvezo: Vlado Baloh, narednik-godbenik, skupno z ženo Stefanijo; Ferdinand Spilar, trgovec, Adolf Šimek, trgovinski poslovođa, Ivan Wenzel, slikar, Josip Znidarčič, tvorniški delavec in Ernest Fasching, trgovec.

□ **Na varnem.** Aretirani so bili tekmo včerajšnja dne — Evgenija P. radi suma špijonaže, Rudolf P., Avgust P., Franc Z. in Roza K. radi vlačugarstva in Alojzij H. radi neplačanega zapika.

Premog, drva, hobs, kovinski premog in oglje — „ILIRIJA“
Vilharjeva cesta (za Gl. kol.), Kralja Petra tr. 28, Miklošičeva cesta 4 — Telefon štev. 2820

Dopisi

Kranj

Smrtna nesreča radi električnega toka. V petek zjutraj ob pol 8 se je na Glavnem trgu pri re-noviranju Savnikove hiše pripetila grozna nesreča. Delavec stavbnega podjetja Slavec je na odru, ki ga imajo okoli hiše, stopil na desko, katere se je dvignila in bila je nevarnost, da pade raz oder. V tej nevarnosti je prijel za električno žico z desno roko in v istem hipu tudi z levo. Seveda je bil kmalu mrtev. V istem položaju je visel nekoliko časa, ker ga nihče ni upal odtrgati od žice in šele potem, ko so žico presekali, so ga mogli prenesti v Savnikovo hišo, odkoder so ga tudi prepeljali v mrtvašnico na kranjskem pokopališču. Ponesrečenec je Vekoslav A h e c, rojen leta 1901. v Gahodu na Stajerskem.

Trbovlje

Tatvina poljskih pridelkov. V noči od srede na četrtek je bilo strojniki Žagarju v Retju iz njegove njive večjo množino krompirja in fižola. Tatvina je prijavljena orožnikom.

Nogometna tekma. V nedeljo dne 2. septembra t. l. je na igrišču nogometna tekma med S. K. Amater Trbovlje in Ilirijo-Ljubljana. Za to tekmo vlada veliko zanimanje. Začetek tekme ob 4 popoldne.

Nova trgovina z mešanim blagom je v hiši svojega očeta otvoril g. J. Forte.

Slovenski otroci iz Westfalkega, ki se nahajajo v Ljubljani, so v četrtek prišli v spremstvu treh usmiljen izlet k Sv. Katarini. Ob treh so se vrnili v Društveni dom, kjer so bili poškočeni od trške občine. V vselem razpoloženju so deklacije — 19 po številu — zapele več slovenskih in nekaj nemških pesmi. Pred odhodom se je ena izmed deklacij v slovenskem jeziku ginjaivo zahvalila. Ob petih popoldne so se otroci vrnili v Ljubljano, odkoder se bodo 5. septembra odpeljali v Nemčijo.

Zagorje ob Savi

S hruške padel. Posestnikov sin Pirc iz Rov je obiral hruške. Pri tem je stopil neredno na neko vejo, ki se je odlomila ter padel na tla. Pri padcu si je nalomil desno roko.

Nezgode v rudniku. Strelski mojster Pinter je v sredo pri streljanju zadobil težke poškodbe na levi nogi. — V četrtek je Juriju Pogroju, rudarju, padel kamen ter mu zmečkal dva prsta na levi roki. Oba sta v domači oskrbi.

Brežice ob Savi

Treznostno predavanje. V ponedeljek dne 27. avgusta je na verandi v Narodnem domu predaval o treznosti g. prof. Al. Pavlič. V poljudnih in deloma šaljivih besedah nam je pokazal s skioptičnimi slikami pogubno delovanje alkohola med našim ljudstvom, posebno po naših družinah, ter pozval vse, da vstopijo v krog treznostnega delovanja, da se omeji pijančevanje, katerega je posebno pri nas veliko, ker so vinorodni kraji. Kljub temu, da ni bilo prej veliko objavljeno, da se predavanje vrši, se je zbralo

precej mešanov in tudi okoličanov k predavanju, ki so pazno sledili predavatelju. Po predavanju se je vršil razgovor z merodajnimi činitelji za ustanovitev treznostnega društva v Brežicah. Dal Bog, da bi se društvo res ustanovilo in tudi delovalo v tako potrebnem kraju kot je pri nas. G. prof. Pavliču pa izrekamo tem potom zahvalo za njegovo poljudno predavanje in želimo, da bi še kmalu kaj takega slišali in videli.

Telefunken
radio je
najboljši

Ptuj

Kmetijska nabavna in gospodarska zadruga se je iz svojih dosedanjih prostorov preselila na Zrinjsko-Frankopansko ulico št. 10 v zgradbo bivših Sampanjskih kleti poleg hiše g. F. Čučka. Pričakovati je, da se bo ta naša zadruga v novih prostorih ki so dokaj obsežnejši in primernejši od prejšnjih, ugodno razvijala in dosegla tisti pomen in razmah glede naših gospodarskih prilik, kakor ji gre kot edinemu zadruzi, podjetju v tej stroki v našem mestu. Tudi za okolico — zlasti za Haloze — je kmetijska zadruga največjega pomena, ker oddaja za razne deželne pridelke kmetijske potrebe kmetom in vinjarjem.

Umrila je dne 29. avgusta nenadoma ga. Marija Krušič, soproga bančnega sluga podružnice Ljubljanske kreditne banke g. Jakoba Krušiča. Bila je vzgledna žena in mati ter jo je smrt vse presgodaj v 52. letu iztrgala iz srede žalujoče rodbine. Blag ji spomin!

»Jutro« ptujski dopisnik, ki se je po dolgem zimskem spanju, ki je trajalo do poznega poletja, zopet oglašil, je odklikoval po svoje edinega našega kolporterja. Klerikanci so ga buje nagovarjali, naj »Jutra« in sorodnih listov ne razprodaja. Baje so ga tudi razžalili. Dasi ni nastalo nič škode, saj dopisnik sam trdi, da je to le reklama za »Jutro«, grozi moč, da bo s klerikanci že obračunal. Vprašamo samo, ali je g. kolporter Mahorič s to »Jutro« kolajno zadovoljen? Glede obračuna, s katerim grozi »Jutro«, se pa nihče ne vznemirja.

Seja mestnega sveta. (Nadaljevanje.) Poročilo pravnega odseka: Soglasno se Antonu Svilligoju in Antonu Babiču zagotovi sprejem v domovinsko zvezo proti plačilu občinske takse, Marti Stix in Karlu Schmidt isto proti spregledu občinske takse vsled ubožnosti. — Soglasno se sprejme naslednja interpretacija glede plačila občinske davščine na kočije: Občinski davek na kočije se pobira le v tistih slučajih, ko je podana obveza plačevanja tudi državnega davka od kočij. — Poročilo stanovalniškega odseka: Po debati se sprejme predložena pogodba med mestno občino, hranilnico in posojilnim društvom, kmečko hranilnico in posojilnico, ptujskim podjetjem in društvom ter graditelji stanovanjskih hiš glede razmerja medsebojnih pravic in dolžnosti z ozirom na posojilo in jamstvo v naslednji stilizaciji in sicer soglasno. — Soglasno se dodeli petero stanovanj v dominikanskem samostanu raznim proslcem.

Guštanj

Poročil se je 30. avg. g. Joško Segar, učitelj v Guštanju, z gđ. Liziko Kertovo, učiteljico v Tolstem vrhu pri Guštanju.

Dr. Med. V. STACUL

zdravnik-specijalist za otroške bolezni
Gospodarska cesta 2 (hiša Europa)
zopet ordinira

Shodi SCS

Hoče. Dne 8. septembra po rani maši. Govorila narodni poslanec Falež in oblastni poslanec Sagaj.

Tinje. Dne 9. septembra. Govorila narodni poslanec Falež.

Prevorje. Dne 8. septembra po rani maši pri cerkvi.

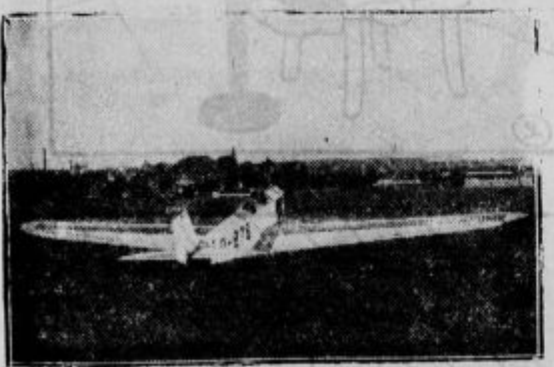
Žužem. Dne 9. septembra. Na obeh shodih govore narodni poslanec in oblastni poslanci okraja.

Na samofrču

Nisem mislil, da bom kar na lepem sfrčal. In sicer sfrčal jutraj ob devetih čisto trezen in lepo naspan. Da ne mislite, da sem že tako star, da ni več lepo in prav, če se sfrčim, nasprotno se jaz čudim, da sem tako zgodaj sfrčal.

Sem namreč zelo starokopiten človek in se prav nič nisem brigal za splošno frčanje sedanjega časa. Pa mi na lepem pravi v soboto zvečer tovariš: »Aero-klub Ljubljana nas vabi za jutri jutraj. Jaz sem namenjen na deželo, pojdi ti frčati! Ne bo ti žal!«

Imel sem srečo. Krasno, nekoliko hladnejše jutro je bilo, ko sem koračil v šiško in še naprej tja proti tisti baraki, ki naj bi bila skrom-

Avijon »Ljubljana«.

ni »aerodrom« ljubljanskega kluba. Nisem se prišel na cilj, ko je zabrenčalo in sfrčalo. »No, ta je pa lepa,« sem si mislil in že hotel obrniti. Ko sem pa videl pred barako množico opazovalcev, sem le nadaljeval korak. In ne zastoj! Nad nami se je začel vrzeti avijon »Ljubljana« vedno niže in niže in tam pri gorenski železniški progi je sunil na tla.

Kakšna je pa pošast. Jaz sem si predstavljal neroden kolos, ki se z največjo težavo spravi v zrak, na tleh pa je sploh negibljiv. Pa ti oribrenčaji na dveh ličnih kolesih mal, lep, la-

Za duha in srce

Avgust Forel - osemdesetletnik

Danes obhaja osemdesetletnico svojega rojstva priznani švicarski socialni etik Avgust Forel. Kot profesor psihiatrije v Zürichu in vodja blaznice v Burghölzli, kjer je deloval od 1879 do 1897, se je izkazal za odličnega psihiatra, smatrali ga je za enega izmed početnikov znanosti o hipnozi in sugestiji. Njegovo zadevno delo je doživelo 12 izdaj. Nato se je Forel popolnoma posvetil raziskavanju mravelj, spolnega vprašanja in boja proti alkoholizmu — trem svojim najbolj priljubljenim temam.

Ze kot dijak je napisal nagajeno delo: »Mravlje v Švic«, ki je izšlo leta 1879 v prvi izdaji in se je 50 let pozneje skoraj nespremenjeno ponatisnilo. Forel je gledal v svetu mravelj sliko človeškega občestva in v svojem pet zvezkov obsegajočem delu: »Socialni svet mravelj« je podal izkustva več kot šestdesetletnega studija. Kot zunanja posledica tega studija je nastala obsežna zbirka mravelj, ki se sedaj nahaja v muzeju v Genovi. Delo vsebuje na podlagi najskrbnejšega opazovanja življenja mravelj nekako primerjalno sociologijo z ozirom na človeka. To Forelovo nagajenje, da opazuje vse pojave narave pod splošnim vidikom kulture, ga je vodilo k studiju alkoholizma. Pobijanje uživanja alkohola si je postavil kot življenjsko nalogo. Usedlino njegovih zadnjih spoznanj pa tvori delo: »Zakaj se moramo alkohola ogibati?«, ki je obdelano vsestransko z najrazličnejših stališč (medicine, pedagogike, kriminalistike itd.). Njegovo najbolj znano in razširjeno delo pa je knjiga o »spolnem vprašanju«, ki je dosegla številne naklade in je prevedena v skoraj vse kulturne jezike. — Poleg tega se je Forel udeleževal tudi praktično, predvsem organizatorično, in še danes, kot osemdesetletni starček, se živo zanima za najaktualnejša vprašanja kot zagovornik bratstva vseh narodov.

Muzeji in starinski spomeniki v Sovjetski Rusiji. Muzeji so se po oktoberski revoluciji nenavadno dvignili. Čeprav so se že z dekretom od 10. oktobra 1918 vsi umetniški predmeti, ki so se nahajali v privatni lasti, nacionalizirali, so se vendar privatne zbirke ločile šele po sedmih letih. Nekatere od teh zbirk tvorijo muzeje zase. Vlada je skrbela dalje za restavriranje arhitekturnih spomenikov, tudi v Turkestanu in Samarkandu, kjer je dala po strokovnjakih restavrirati mošeje in palače iz 14. do 17. stoletja. — Število muzejev je raslo po revoluciji s silno naglico: l. 1921 je bilo v Rusiji 636 muzejev (napram 98 pred revolucijo). Toda v naslednjih letih je to število začelo padati, tako da je sedaj v Sovjetski Rusiji 381 muzejev (med njimi mnogoštevilni »muzeji revolucije«). Posebno živahno življenje vlada v leningradski Eremitaži, ki je vsled nacionalizacije privatnih in carskih zbirk močno obogatela (okrog 7000 novih slik, 70.000 porcelanastih predmetov, 35.000 novcev itd.). Na drugem mestu stoji v Leningradu Ruski muzej, ki obsega poleg zbirk ruskega slikarstva edinstven etnografski oddelek. — Visoko število obiskovalcev — 1.033.300 v Moskvi, 980.110 v Leningradu v l. 1926 — že samo priča o zanimanju ljudstva za umetnostno življenje in o nadvse važni kulturni vlogi, ki jo imajo muzeji v sodobni Rusiji.

Nov ruski prevod »Fausta«. K precej številnim ruskim prevodom »Fausta« v vezani in nevezani besedi se je sedaj pridružil nov prevod slovitiga ruskega pesnika V. I. Brjusova. Izšel je v državni založbi v Moskvi (350 str.). Brjusov je prevedel oba dela »Fausta« že v letih 1919—1920, toda radi neurejenih razmer je izšel šele sedaj, po osmih letih, in sicer zaenkrat samo prvi del. Prevod Brjusov se od ostalih ruskih prevodov odlikuje zlasti potem, da se tudi formalno točno drži originala. V celoti pa stoji njegova prepesnitev na visoki umetniški višini.

Jaroslav Vrchlický v ruskem prevodu. Veliki ruski pesnik tzv. »moderne« Konstantin Balmont, ki se odlikuje zlasti po čudoviti muzikalnosti svojih stihov, je sedaj izdal izbrane prevode Vrchlickyga, ki jih je zadnji dve leti priobčeval v ruskih revijah, v posebni knjigi pod naslovom »Jaroslav Vrchlický: Izbrani stichi«. Prevod s češkega K. D. Balmonta. »Knjiga, kateri je napisal uvod češki pesnik Jan Rokyta in ki prinaša tudi prevajalec esej o Vrchlickem, je izšla v založbi Slovenske biblioteke zunanega ministrstva v Pragi kot 1. šte. 2. serije Slovenske biblioteke.

Lepa Dubrovčanka

cenj lepo perilo
in skrbi, da bo
dolgo trajno in
se vedno blešča-
lo od snage. Ona
radi tega rabi le

**SCHICHTOVO
MILO**

Sport

SK Ilirija, nogometna sekcija. — Danes, v soboto ob 20. uri se vrši v klubski sobi v kavarni »Evropa« sestanek I. skupine. Poziva se k točni in polnoštevilni udeležbi, sicer sestanek ne more doseči svojega namena. Po sestanku seja sekcijekega načelstva. — Kombinirana rezerva in juniorji igrajo jutri v Trbovljah z SK Amaterjem. Igralce, ki prihajajo v poštev za to tekmo, se opozarja na objavo v garderobi. — Načelnik.

Ljubljansko gledališče

SPORED PREDSTAV

Vse predstave se vršijo v dramskem gledališču.

Sobota, 1. sept. ob 20. uri: Prodana nevesta.
Nedelja, 2. sept. ob 20. uri: Dobri vojak Švejk.
Ponedeljek, 3. sept.: Zaprt.
Torek, 4. sept. ob 20. uri: Čardaška knežinja.
Sreda, 5. sept. ob 20. uri: Fanny, tete, strici itd.
Četrtek, 6. sept. ob 20. uri: Čarobna piščal.
Petek, 7. sept. ob 20. uri: Herman Celjski.
Sobota, 8. sept. ob 15. uri pop.: Čardaška knežinja ob 20. uri: Župan stilmundski.
Nedelja, 9. sept. ob 15. uri pop.: Dobri vojak Švejk ob 20. uri: Poljska kri.

Začetek gledaliških predstav za časa ljubljanskega velesejma je vselej ob osmih zvečer v dramskem gledališču.

Sprejemanje gledališkega abonmaja bo od ponedeljka dne 3. t. m. dalje v veži dramskega gledališča in sicer od 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure.

Prireditve in društvene vesti

Cevljarska zadruga v Ljubljani naznanja vsem članom, da se vrši v teku 14 dni strokovni prirokojevalni tečaj za mojstre. Interesenti naj se prijavijo v dolčenem roku pri omenjeni zadruzi. Načelnstvo. Streljaška družina v Ljubljani. V nedeljo dne 2. septembra t. l. se vrši streljanje na vojaškem strelišču. Zbor ob 8.30. Udeležba obvezna. Gostje in ljubitelji strelskega športa so nam dobrodošli.

Lasko. Tamburaško društvo »Kolo« priredi v nedeljo dne 2. septembra koncert ob 20. v Hotelu Savinja.

Maribor.

Katoliška Omladina ima jutri pri Balonu vrtno veselico s pestrnim sporedom. Srečolov in drugo. Pridite!

Orel

Dobrovski Orel priredi na Mali Šmaren telovadni nastop. Po nastopu vrtna veselica. Pridite!

SK Ilirija. — Radi pokalne tekme Slovan:Svoboda odpade danes, v soboto za vse sekcije trening na igrišču. — Tajnik.

Teniški turnir med Slovenskim teniskim klubom iz Ptujja in SK Ilirija, Ljubljana v nedeljo dne 2. sept. t. l. v Ljubljani.

V nedeljo 2. septembra počenši od 8. ure naprej se vrši ves dan na tenis prostorih SK Ilirije za Cekinovin gradom medklubski tenis turnir med obema imenovanim kluboma, katera postavita v boj svoje najboljše igrice in igralke. Slovenski tenis klub Ptuj nastopi v sledeči postavi: gospodje Sakotnik, Honvercy, Senčar, Jurko, Pavšič, Tobias in Pongratz, dame Majžer, Tkalčeva in Ziva Fermevc. SK Ilirija postavi nasproti svojo najboljšo tekmovalno vrsto, ki jo tvorijo gospodje: M. Kmet, Bagrov, L. Zajc, Koželj M., Stojan St., Jože Pogacar in J. Korenčan, ter dame B. Saplja, M. Hoffmann, P. Svoboda. Ilirija naleti na izkušene in rutinirane igrice in igralke, vsled česar je pričakovati napetih in zanimivih iger. Odigrava se posamezne igre dam in gospodov, ter v dvoje in bo program zelo pester in obsežen. Slovenski tenis klub Ptuj ima za seboj že več z uspehom absolviranih turnirjev, medtem ko nastopa tenis sekcija SK Ilirije v tem turnirju prvič enotno in v svoji najmočnejši postavi. Z ozirom na to se ne more že vnaprej prerokovati zmago enemu izmed obeh klubov, ter je radi tega pričakovati interesanten potek turnirja. Vsled istočasno se vršecega pokrajinskega sejma računa se na večji obisk turnirja tudi od strani zunanjih sejmških posetnikov, kar bo tudi z ozirom na neposredno bližino prikladno. Vstopnina je določena razmeroma nizko, na Din 10 in 5 celodnevno.

II. KOLO TEKEM ZA POŠKODB. SKLAD LNP.

Jutri Ilirija : Primorje.

V korist podzveznega sklada za zavarovanje igralcev proti nezgodam se vrše v glavnih centrih LNP-a vsako leto pokalne tekme, za katere je razpisal LNP dva prehodna pokala. Ljubljanski pokal si je laui priporila Ilirija s tem, da je v finalu nadvladala Primorje s 4:2.

Letošnje pokalne tekme so se pričele preteklo nedeljo s tekmami Ilirija:Slavija 11:0, Hermes:Jadrans 10:1 in Primorje:Reka 5:1. Nadaljujejo se danes in jutri, in sicer: odigrata danes, v soboto ob 17.30 na prostoru Ilirije SK Slovan in SK Svoboda zadnjo preostalo tekmo I. kola, jutri v nedeljo pa se odigra na prostoru Primorja II. kolo: ob 15.30 Hermes:zmagovalec sobotne tekme in ob 17. Ilirija:Primorje.

Jesenska nogometna sezona prinese na ta način že v začetku naš lokalni »derby«, ki vselej ne samo skrajno vznemiri oba udeležena tabora, temveč vpliva tudi na široko publiko bolj privlačno kot katera koli mednarodna tekma. V jutrišnji tekmi se bo moglo videti, s kakšno močvorno razpolagata naša najmočnejša kluba za jesensko sezono in po izidu se bo moglo dosti točno oceniti šanse obeh velikih rivalov za bližnje prvenstveno srečanje.

Sveta življenje in vrvenje

Dengueova mrzlica v Grčiji

Atene, 25. avgusta 1928.

Tri tedne že divja na Grškem mrzlična epidemija. Bolezen so prepoznali kot Dengueovo mrzlico, ki je bila v prejšnjih časih znana kot »dendijska mrzlica«, ker sili bolezen bolnika k nekakemu gizdalinskemu obnašanju. — Zadnji teden se je epidemija uprav strahotno razširila: V Atenah in Pireju je nad 100.000 bolnikov in po 80—100 smrtnih slučajev dnevno. Vročina je eden izmed činiteljev, ki bolezen pospešujejo.

Kuga se je razširila že tudi v podeželska mesta, kamor so jo zanesli mestjani, ki beže iz Aten in Pireja. Nevarnost je tudi za sosednje dežele, da bolezen prekorači meje.

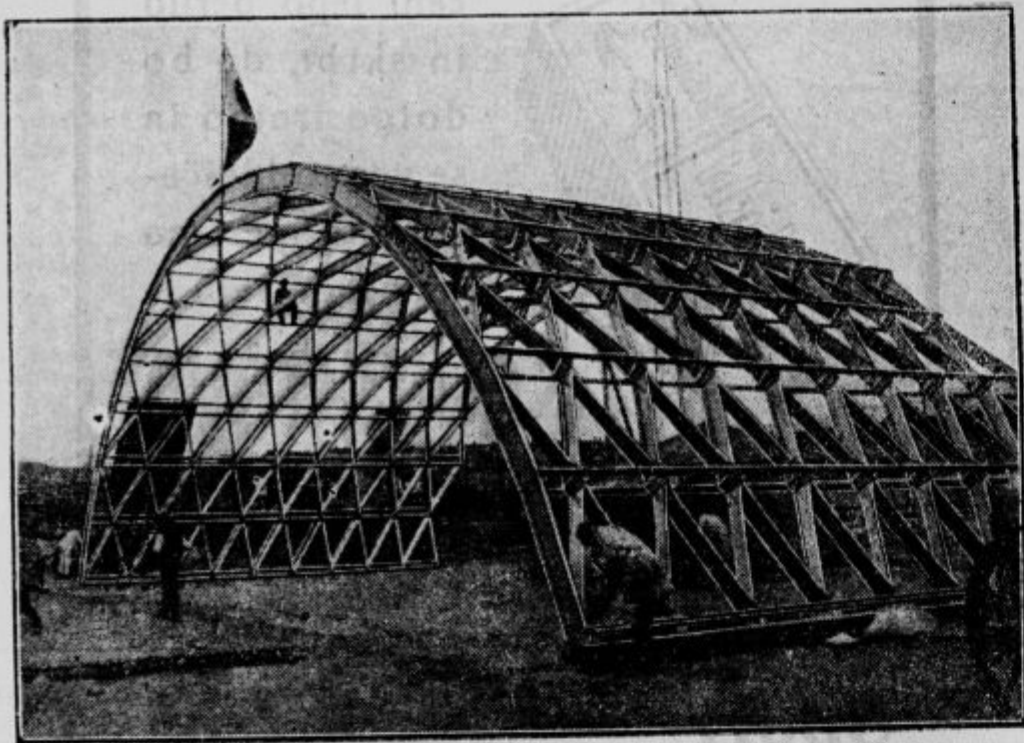
V Grčijo je zanesel bolezen neki potnik, ki je pred nekaj meseci došel iz Egipta. Dengue-ova mrzlica prihaja iz Sirije, Arabije in Egipta, kjer so njena ognjišča, kakor mazarikaterih drugih kužnih bolezni. Nekaj dni po prihodu omenjenega bolnika, je že obolelo 19 oseb, ki so stanovale v isti hiši. Izprva niso vedeli, kakšna bolezen bi to bila in kako naj jo lečijo; potem so pa nekateri zdravniki, ki so preje delovali v Arabiji in Turčiji, spoznali v njej Dengue-ovo mrzlico. Ta prva obolenja so se pripetila še pozimi; umrlo je nekaj oseb, nato pa se je zdelo, da je bolezen ugasnila. Izredna poletna vročina je pa kugo razgibala v epidemijo, ki je zahtevala izredno težke žrtve. Bolezen napada predvsem oslabele organe in se loti srca in jeter. Označuje jo huda mrzlica, glavobol in oslabelost; bolnik bluje kri.

Dengue-ova mrzlica je še malo raziskana. Tudi slavni evropski zdravniki vedo zelo malo

Litvinov, zastopnik sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Čičerina, ki bo v imenu Sovjetske Rusije podpisal Kellogov pakt.

Trgovina je zastala, prebivalstvo sta prevzela skrb in nemir. Vsak hip gre po mestnih ulicah kak spreved; skozi odprta okna stanovanj pa prodira zvečer ječanje bolnikov. Polozaj je tem težji, ker primanjkuje ledu, limon in mleka. Prepovedali so izdelovanje sladoleda. Večji del tujcev in bogatinov je odpotovalo iz mesta.

Streha brez opornih stebrov. Na tehničnem velesojmu v Leipzigu je razstavil prof. Junker 60 m široko in 20 m visoko strešno ogrodje, ki ne potrebuje opornih stebrov. Konstrukcija je primerna predvsem za zrakoplovne lope in kmetijska gospodarska poslopja.

o njej, pač zato, ker le malokdaj prihaja v Evropo. Da je bolezen nalezljiva, ni dvoma, vendar njene poti še niso znane in tudi ni znano, po kakšni poti se prenašajo.

V Atenah in Pireju je bolezen povzročila pravo revolucijo. Zapreti so morali skoraj vsa gledališča, ker je osobje obolelo; banke le s težavo opravljajo svoje najnujnejše posle, od 800 atenskih pismonoš jih je obolelo 200; telefonska služba se vzdržuje le v omejenem obsegu.

Vlada je dovolila do 6 milijonov drahem kredita za pobijanje epidemije. Tega boja se bo udeležil tudi zdravstveni oddelek Društva narodov.

Grock, sloviti groteskni komik, ki je pred 17 leti kot vseučilišnik prekinil svoje študije in postal glasbeni klovn, se je med počitnicami zopet lotil študij in promoviral za doktorja modroslovja.

Spoznali me boste po beli obleki in rdečem klobuku. Vaša Barba. — Pismu je bila priložena slika ljubeznivega mladega dekleta.

Busatti je bil očaran in je nemudoma odpisal 500 lir. V nedeljo pa se je praznično oblekel in poln nestrpnega pričakovanja odšel na kolodvor. Toda čakalo ga je grenko razočaranje: gospodične Barbe ni bilo. Busatti je sedaj pisal še enkrat. Mlada dama mu je odgovorila, da ga je hotela le skušati; 500 lir mu vrne in v kratkem se mu osebno predstavi.

Busatti si je sedaj izposloval dopust in se odpeljal v Bedizzole pri Bresciji, kjer je menil najti gospodično Barbo. Stopil je v gostilno in vprašal gostilničarja po gospodični Barbi; pokazal mu je tudi sliko. Gostilničar je rekel, da dekleta ne pozna, da pa kvarta v drugi sobi fant, ki se piše Barba in ki bi morda kaj vedel o gospodični Barba. Toda tisti Barba — strašno grdega, krastavega obraza — je odločno izjavil, da nobene Barbe ne pozna. Busatti kljub temu še ni izgubil vse nade; stopil je v vaško lekarno in tam vprašal po gospodični Barba ter pokazal tudi sliko. Lekarnar se je udaril po čelu in zavpil: »O ta nepridiprav Stefano! To je torej njegova najnovejša lopovščina!« Ubogi Busatti se je zgrozil, ko je spoznal, kdo je bila njegova domnevana »nevesta«. Stefana je sedaj vzela v varstvo policija, ki ima z njim še druge račune. Busatti je pa sprevidel, da ni varno iskati neveste po oglasih.

Koliko zaslužijo radijski iznajditelji

Največji ameriški časopis za radijske interese »Popular Radio« je poslal raznim radijskim iznajditeljem vprašanje, koliko jim je vrgel njihov iznajditeljski patent. Guglielmo Mareoni je odgovoril, da so mu prinesli njegovi patenti le malo dohodkov, ker je vse patente izkoristil sam s svojimi delničnimi družbami; dobiček je potem uporabil za nova podjetja, za ustanovitev radijskih postaj in pa tovarn. Vrednost vseh teh ustanov znaša okroglo 16 milijonov funtov šterlingov in to je njegov dobiček za iznajdbe v teku 25 let. — Radijski tehnik dr. Lee de Forest, ki je iznašel tretjo elektrodo in moderno audion luč, pravi, da je med vsemi radijskimi iznajditelji najmanj zaslužil. Prejel je za vse svoje iznajdbe približno 800.000 do 1.000.000 dolarjev, dočim so zaslužile delniške družbe na njegovih iznajdbah najmanj 500 milijonov dolarjev. So pa iznajditelji, ki so imeli od svojih iznajdb še manj koristi. Dubilier, iznajditelj bločnih kondenzatorjev in mrežnih odvodnikov, piše, da se s tako zapletenimi iznajdbami, kakor so njegove, ne da veliko zaslužiti, ker so izdatki za poizkuse previsoki. Tisoč poizkusov prinese mnogokrat komaj eno dragoceno izboljšavo. V zadnjih 20 letih so mu vrgli vsi patenti približno 3 milijone dolarjev, toda najmanj pol milijon je porabil za patentne pristojbine in laboratorijske stroške. — Enajst nadaljnjih iznajditeljev je zaslužilo približno po en milijon dolarjev za svoje patente. Profesor Heinrich Hertz, pravi iznajditelj električnih valov, ki so temelj današnje radijske industrije, pa ni dobil vprašanja in ni poslal odgovora: Davno je že mrtev in — pozabljen.

»Uljuden vlomilec

V neko vilo v pariškem predmestju Saint Cloud je pred par dnevi vlomil neznan tat. Gospodar je bil odsoten in tat si je mogel vse natančno ogledati. Kar je pa iskal, ni našel — denarja namreč. Razočaran si je v kuhinji privoščil steklenico likerja, ob odhodu pa pustil na mizi listek: »Vaš liker ni slab! Toda kje je Vaš denar? Z velespoštovanjem obžalovaje Arsène Lupén, gentleman, vlomilec.«

Gospod Modričan si zna vedno pomagati

Letalo s sedmimi mrličmi na dnu morja

Iz San Francisca poročajo, da so v bližini Seattle v morski globini 30 čevljev našli letalo angleškega letalca Mac Callan Svotta, ki je startal pred 14 dnevi za polet v Avstralijo. Na krovu letala so se nahajala mrtva trupla 7 oseb, med njimi pilotovo in njegove žene.

Nov tovorni kolodvor v Veliki Pragi

Med Žižkovim in Stražnicami so začeli graditi nov centralni tovorni kolodvor za Prago, ki bo obsegal 35 hektarov površine. Gradili ga bodo stopnjema, kakor bo naraščal promet. V prvih sedmih mesecih tekočega leta je znašal tovorni promet na praških kolodvorih 380 tisoč voz; narastek nasproti lanskemu letu znaša 18 odstotkov.

Skof dr. Wilhelm Berning iz Osnabrücka, zastopnik nemškega episkopata, na potu na letošnji svetovni evharistični kongres, ki se vrši 5. septembra v Sidneyu (Avstralija). Skof Berning se je rodil leta 1877. v Lingenu kot mizarjev sin; leta 1901. je promoviral kot Doctor summa cum laude, v škofa je bil posvečen leta 1914.

15.265 iznajdb v enem letu

Nemški državni patentni urad je objavil statistiko za l. 1927. Izdanih je bilo 15.265 patentov. Od tega odpade največ na poprišče elektrotehnike, to je 1909 iznajdb; v tem so vse tudi iznajdbe na brezžično-brzojavnem polju. Potem sledijo vozovi, avtomobili in kolesa s 3771 prijavi in 745 izdanimi patenti. V skupini kemičnih postopanj in aparatov je bilo 3052 prijavi in 596 izdanih patentov. Na poprišče zrakoplovstva odpade 609 prijavi in 91 izdanih patentov. Kako narašča iznajditeljstvo, kaže primer z l. 1913, ko je bilo izdano nekaj čez 5000 patentov.

Malo denarja ni mogel prenesti

Minolo soboto so se vršile na budimpeštanskem dirkališču konjske dirke. Ljudje so kakor ponavadi stavili na konje, kateri bo zmagal. Ko je pri četrti dirki zmagal Rotschildov konj Corvus, je pritekel k blagajni neki mož in ves iz sebe od veselja klical: »Zadel sem! Zadel sem! Osemdesetkratni denar dobi!« Trenotek nato pa se je mrtev zgrudil — zadela ga je kap. Mož, ki ga je umorilo veselje nad razmeroma majhno vsoto denarja, je bil mizarjski pomočnik Julij Klock.

Gospodarstvo

Stošestdesetletnica Kmetijske družbe za Slovenijo

1767—1927.

Kmetijska družba za Slovenijo proslavlja letos stošestdesetletnico svojega obstoja z danes otvoreno jubilejno kmetijsko razstavo. Današnja številka »Kmetovalca« je tudi posvečena temu jubileju. Povzemamo nekaj podatkov iz te jubilejne številke, ki kažejo razvoj in zgodovino kmetijske družbe in njeno delo za slovensko kmetijstvo in za slovensko kulturo.

Dne 26. oktobra 1767 se je v Ljubljani vršil ustanovni občni zbor »Društva poljedelstva in koristnih umetnosti na Kranjskem«. Ustanovitelji in prvi člani društva so bili razni plemeniti, znanstveniki in višji uradniki. Tudi mnogi izmed prvih slovenskih slovenskih so bili člani društva, tako Blaž Kumerdej, Marko Pohlin, Anton Linhart in Jurij Japelj.

Društvo pa je l. 1787, s svojim delovanjem prenehalo, deloma ker se je začelo oddaljevati od svojega namena, deloma ker ni dobivalo podpore. Vendar pa je društvo v 20 letih storilo marsikaj koristnega: ustanovilo je prvo kmetijsko šolo, prvo obrtno šolo, začelo z osuševanjem ljubljanskega barja, navajalo je kmete, da so v večji meri sadili krompir, vpeljalo je deteljo in lucerno, delilo je podpore za najboljše živino in uvedlo španski oves itd.

Leta 1804. se je društvo obnovilo kot »Poljedelsko društvo deželnih stanov na Kranjskem«. Vendar radi vojne ni moglo razviti svojega delovanja.

Po francoskih vojnah se je društvo oživelo, vendar so mu bila potrjena šele l. 1820. Družba je dobila naslov: C. kr. kmetijska družba.

V to dobo spada tudi začetek propagande za umetna gnojila in sicer za mavec, ki ga je družba dobivala z Gorenjskega in ga oddajala na dom v poskusne svrhe. Leta 1823. je družba ustanovila drevesnico na Poljanah, ki obstoji še danes.

Leta 1842. je postal dr. Janez Bleiweis družbin tajnik, ki je začel tudi izdajati časopis »Kmetijske in rokodelske novice«.

Leta 1850. je družba ustanovila podkovsko in zdravniško šolo, ki jo je vzdrževala do leta 1919, nato jo je odstopila državi upravi.

Po Bleiweisovi smrti je postal tajnik Gustav Pirc. Ker so se »Novice« bavile preveč s politiko, je ustanovil leta 1884. »Kmetovalca«. Družba se je začela takrat šele razširjati in število članov se je od 450 v letu 1882. dvignilo na 10.000 v letu 1912. Družba se je začela pečati tedaj tudi z blagovnim prometom, ki je vsaj tako važen kot strokovni pouk, ker so mogli pri njej udje dobivati kmetijske potrebščine po nizkih cenah in v dobri kakovosti.

Živinorejo je podpirala družba z nakupovanjem plemenske živine, poljedelstvo z uvajanjem novih vrst žita, koruze, krompirja, oneida itd. Posvečala je tudi vso skrb vinarstvu in sadjarstvu. Propagirala in razširila je uporabo umetnih gnojil. Doim so se prej zanimali za družbo le višji krogi, je v zadnjih desetletjih družba postala organizacija kmetov. Po prevratu je bil njen delokrog razširjen tudi na južno štajersko in tako je postala družba obče slovenska.

POROČILO O SEJI »OBLASTNE ZADRUGE ZA KMETIJSKI KREDIT«

Upravni odbor »Oblastne zadruge za kmetijski kredit« v Zagrebu je imel v nedeljo, dne 26. avg. 1928 svojo drugo plenarno sejo, na kateri je bila poleg ostalih tekočih predmetov glavna točka dnevnega reda podeljevanje kreditov zadrugam, ustanovljenim po zakonu o kmetijskem kreditu, ki spadajo v področje zagrebske Oblastne zadrge.

Skupna vsota odobrenih kreditov iznosi Din 3.630.000 in posameznim zadrugam je bilo dovoljeno — v razmerju z lastninskimi stanjem članov

zadrušnikov in po nujnosti potrebe kredita — od Din 30.000 do Din 300.000.

Zadruga bodo dajale svojim članom-zadrušnikom kratkoročna posojila (do 1 leta) in srednjeročna posojila (do 8 let), doim bodo dobivali zadrušniki, člani krajevnih zadrug za kmetijski kredit dolgoročna posojila (do 25 let) neposredno pri Oblastni zadrugi sami, po predlogu in proti jamstvu krajevnih zadrug, h kateri pripadajo.

Oblastna zadruga daje svojim članom-zadrušnikom posojila v tek. računu po 6%, zadruga pa morejo dajati posojila svojim članom do največ po 10%.

Pri omenjeni seji so tudi že sodelovali predstavniki obstoječih zadrušnih zvez, ki so jih bile delegirale v Upravni odbor Oblastne zadrge, in sicer g. Milan pl. Kiepač kot zastopnik »Srednjeg Saveza hrv. selj. zadruga« v Zagrebu in g. Dr. Joža Basaj kot zastopnik Zadrušne Zveze v Ljubljani.

V teku razprave se je tudi omenilo vprašanje sodelovanja Oblastne zadrge z obstoječimi Zvezami zadrug v smeri reorganizacije vsega našega zadrušništva in bode Oblastna zadruga v tem smislu stopila v stik s predstavniki našega zadrušništva.

Novi glavni ravnatelj davkov v Belgradu.

Kakor poročajo iz Belgrada, je imenovan za glavnega ravnatelja davkov g. Polić, čigar imenovanje pomeni, da vlada resno stremi ne samo za postavno izenačenje davčne administracije ampak tudi za izenačenje davčne administracije in sploh vse davčne službe. To imenovanje bo gotovo vzela hrvatska javnost s simpatijami na znanje.

Carinski dohodki v drugi tretjini avgusta so znašali pri centralnih carinskih blagajnah 42.8 milijonov Din. Od tega odpade na Belgrad 8.6, Zagreb 10.7, Novi Sad 7.8, Ljubljano 8.1, Dubrovnik 4.3, Skopje 2.0 in Split 1.4. Od 1. aprila do 20. avgusta so znašali carinski dohodki skupno 604.7 milj., proračun pa je predvideval 642.2. Torej znaša primanjkljaj 37.5 milj. Din.

Razstava plemenskih konj v Ljubljani. Ob priliki Pokrajinske razstave »Ljubljana« v jesen od 1. do 10. septembra t. l. se vrši v nedeljo dne 2. septembra razstava plemenskih konj za Slovenijo. Razstava obsega približno 100 najlepših konj, ki so porazdeljeni v sledeče skupine: toplekvrne kobile z žrebci, mrzlokrvne kobile z žrebci, plemenske tople- in mrzlokrvne kobile brez žrebca, tri- in štiriletne toplekvrne žrebce, mrzlokrvne žrebce, dveletne toplekvrne žrebce, enoletne mrzlokrvne žrebce, enoletne toplekvrne žrebce, toplekvrni žrebi, mrzlokrvni žrebi, gospodarski konji in državni žrebi. — S permanentno sejmsko legitimacijo, ki stane 30 Din, polovična vožnja in poljubni vstop v vse razstave.

Dobave. Gradbeni oddelek ravnateljstva d. žel. v Ljubljani sprejema do 4. septembra ponudbe glede plekanja železniškega mostu čez Gruberjev prekop; do 7. septembra glede dobave pocinkane pločevine in angleškega cina. — Strojni oddelek ravnateljstva drž. žel. v Ljubljani sprejema do 6. septembra ponudbe glede dobave plinskih cevi, obojk za plinske cevi, nosilcev, železa, železne pločevine, matičnih vijakov itd. — Delavnica ravnateljstva drž. žel. v Mariboru sprejema do 6. septembra ponudbe glede dobave železnih odlitkov iz sive litine. —

Borza

Dne 31. avgusta 1928.

DENAR.

Promet je bil danes izredno majhen. V devizi Berlin sta padla dva manjša zaključka po 1356.25 in 1355. Privatno blago je bilo v devizah Newyork, Trst in Budimpešta. Med tečaji sta postila edino Berlin in Trst.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

31. avgusta 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr.30. avg.
Amsterdam	—	2281.50	—	—
Berlin	1354.30	1357.30	1355.90	1356.50
Bruselj	—	791.24	—	—
Budimpešta	990.86	993.86	992.36	—
Curij	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	800.70	803.70	802.20	802.20
London	—	276.18	—	—
Newyork	56.81	57.01	56.91	56.92
Pariz	—	222.24	—	222.20
Praga	168.27	169.07	168.67	168.67
Trst	296.95	298.95	297.95	298.—

Zagreb. Berlin 1354.75—1357.75, Curij 1094.10—1097.10, Dunaj 800.70—803.70, London 275.80—276.60, Newyork 56.753—56.953, Praga 168.27—169.07, Italija 296.97—298.97.

Belgrad. Berlin 1354.75—1357.75, Budimpešta 990.85—993.85, Curij 1094.10—1097.10, Dunaj 800.7—803.7, London 276.58—276.78, Newyork 56.81—57.51, Pariz 221.24—223.24, Praga 168.27—169.27, Trst 296.90—298.90.

Curij. Belgrad 9.1275, Berlin 123.80, Budimpešta 90.55, Dunaj 73.20, London 25.205, Newyork 519.30, Pariz 20.28, Praga 15.39, Italija 27.20.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47125. Valute: dinar 12.48.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 88 bl. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Kred. zavod 170—175, Vevče 105—110, Ruše 265—285, Stavnica 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 432—432.50 (430—431), kasa 430.50—432 (430—431—432), termini: sept. 435.50—436 (433—434—435.50) dec. 446.50—447 (446.50), 7% invest. posoj. 87.75—88.50, agrari 55—56.25 (55). Bančni pap.: Hipo 58.50—59.50, Poljo st. em. 18.25—19 (18.25—19 in 18.25), nov. em. 16.75—17.25, Hrv. 50 den., Kred. 85 den., Juno 88.50—89 (88.50), Lj. kred. 126—130, Medjun. 57.50 den., Nar. 6650—6800, Prašted. 925—930 (925), Srpska 149—149.50 (149), Zem. 130—160. Ind. pap.: Gutmann 205—210, Slavonija 7.50—8, Slavski 102—105, Danica 137 den., Drava 455—460 (460—465), Sečera Osjek 500—520, Brod. vag. 87—90, Union 240 den., Ragusa 407 den., Trbovlje 475—482.50 (480), Vevče 105—106 (105), Nar. šum. 16 den., Nar. mlinska 19.50 den.

Belgrad. Narodna banka 5670, vojna odškod. 423—431 (1800), sept. 434.50, dec. 447—449, Tobacne srečke 94, 7% invest. posoj. 88—88.50, agrari 53—54.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 85.45, Hipo 7.40, Alpine 45.30, Greinitz 3.20, Leykam 9.32, Trbovlje 59.80, Slavonija 1.01.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske smreka-jelka 3 m monte 24, 28, 48 mm fko vag. meja, 3 vag. po 520; trami merk. od 4-5 do 7-9 fko vag. meja, 1 vag. po 300; deske smreka-jelka 13 mm fko vag. meja, 1 vag. po 625. Zaklj. 5 vag. Tendence neizpremenjena.

Dež pridelki. (Vse samo ponudbe, slov. post. plač 30 dni, dob. prompt.) Pšenica baš nova 79—80 kg, 2%, 287.50—290, za september 290—292.50, za oktober 302.50—305, moka nova, 0 g, bl. fko Ljubljana, plač po prejemu 435—445, baška koruza 350—352.50, ameriška koruza La Plata, promptna, zacarinjena, fko Ljubljana 300—302.50, oves, novi za avgust 265—270, ječmen baški 70—71 kg, nov, rešetan, fko Ljubljana, plač po prejemu po 825—827.50, rž, uzunčno blago, mlevska tarifa 300—302.50. Zaklj. 2½ vag. pšenice. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence omahujoča. Pšenica okt. 27.06, 28.96, zaklj. 27.04—27.06, marec 29.58, 29.45, zaklj. 27.52—27.54, maj 30.38, 30.26, zaklj. 30.28—30.30, rž okt. 25.70—25.72, zaklj. 25.70—25.72, marec 27.80, 27.76, zaklj. 27.72—27.74, koruza maj 28.16—28.44, zaklj. 28.42—28.44.

Novi Sad. Pšenica bač. 237.50—240, gor. bač.

240—242.50, ječmen 255—260, pol. 295—305, bač. potiska 240—242.50, ban. 230—232.50, srem. 232.50—235, oves bač. in ban. 217.50—220, koruza bač. 300—302.50, ban. 297.50—300, moka 00 gg 370—375, št. 2 350—355, št. 5 330—335, št. 6 270—275, otrobi ban. 180—185, seno fko bač. post. 110—115, fko bos. post. 90—92.50, Promet: 18 vag. pšenice, 10 vag. koruze, 8 vag. ovsa, 2 vag. moke, 3 vagone otrobov, 4 vag. sena.

HMELJSKA TRŽIŠČA.

Zalec, 31. avg. Obiranje se večinoma konča. Prodanih danes do 300 stotov po dosedanjih cenah 30—36 Din pri stalno rastočem ponujanju izvensavinjskih hmeljarjev. Trgovina je rezervirana, dober del savinjskih hmeljarjev upa na zboljšanje položaja.

Izpred sodišča

Napad s solno kislino pred vzklincnim sodiščem.

Včeraj se je vršila pred deželnim kot vzklincnim sodiščem vzklincna razprava v zadevi znane afere s solno kislino.

Kakor že znano, se je 30. aprila letos izvršil na članico opernega ansambla, gđc. Z. Florijančičovo na lžanski cesti napad s solno kislino. Zločin je izvršil Avgust Kopitar, ki je brizgnil solno kislino Florijančičevi v obraz tako močno, da je obstojala resna nevarnost za njene oči in je F. morala za 11 dni v bolnišnico. Kopitar je izpovedal, da ga je k dejanju nagovorila Pavla Kregarjeva, soproga ing. Kregarja. Svoječasno se je tozadevna sodna razprava že vršila pred okraj. sodiščem. Tu je bila gospa Kregarjeva obsojena na 14 dni zapore, Avgust Kopitar pa na 3 mesece zapore. Kregarjeva, ki je ves čas preiskave, kakor tudi pri razpravi, odločno zanikala vsako zvezo z zločinom in logično temu tudi vsako krivdo, je proti tej razsodbi vložila vzklincno pritožbo zaradi krivde in kazni. V tej pritožbi se pravi med drugim, da je Kopitar dedno obremenjen, ter da je enkrat bil že pred poroto zaradi zločina uboja, ko je neko 12letno deklico udaril s kladivom dvakrat po glavi tako zelo, da jo je spravil ob življenje. Tedaj je bil Kopitar star 15 let in od tedaj obstoja fakultetno mnenje o njegovi slabomnosti, zaradi katere je bilo takrat tudi kazensko postopanje proti njemu ustavljeno. Jasno je, da se takemu človeku ne more dati verodostojnost, najmanj pa taka verodostojnost, da bi iz njega mogoče izpeli dokaz o krivdi Kregarjeve. Poleg tega je Kopitar trikrat menjal svoje izpovedbe glede podrobnosti dejanja. Na drugi strani pa je znano, da je imel ing. Kregar mnogo sovražnikov in je upravičena domneva, da je tu vmes še tretja oseba, katere se je na ta način hotela maščevati nad Kregarjem ne pa nad Florijančičevo. Če bi bilo dalje prvo sodišče upoštevalo velik afekt, ki ga nam daje ljubosumnost, bi tudi sicer — da je n. pr. krivda Kregarjeve absolutno dokazana — moralo razsoditi drugače. Treba je bilo sicer dati zakonu vsaj formalnega zadoščenja, toda pri tem naj ne trpi družinsko življenje, niti družinski ugled Kregarjeve. Kazen naj bi se morda spremenila vsaj v denarno. Zagovorniki dalje navajajo, da je gospa Kregarjeva močno živčno bolna in predložila senatu dvoje takih zdravniških mnenj. Predlaga torej, da se obtoženka sploh oprosti krivde in kazni.

Državni odvetnik nasprotno ugotavlja, da od 15. leta dalje ni sploh nobenih dokazov o slabomnosti Kopitarja. Je sicer propal človek, toda kljub temu je lahko pameten dovolj in še celo prav zelo pameten; takih slučajev je zelo mnogo. In ravno takega je morala Kregarjeva poiskati, ker bi drugi kaj takega pač ne bil storil. Glede krivde tedaj ni nikakega dvoma. Glede kazni pa je mnenja, da bi obtoženka zaslužila prav isto, kakor Kopitar. Ona je namreč inteligentna ženska in bi pač morala vedeti, kaj pomeni nekoga napadati tako nesramno, vlivati strupeno kislino v oči... zakaj le slučaj in sreča je, da napadena Florijančičeva ni ostala brez oči. Predlaga torej potrditev sodbe.

Vzklincni senat, ki mu je predsedoval v. s. s. Mladič, je po posvetovanju objavil sklep, s katerim se sodba prvega sodišča potrjuje v polnem obsegu.

Globoko užalošeni naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je umrla naša predraga sestra, teta in svakinja, gospodična

JOSIPINA KORBAR

katera je danes po daljšem trpljenju, večkrat previdena s tolažili sv. vere izdihnila svojo blago dušo. — Pogreb se bo vršil v nedeljo 2. sept. iz hiše žalosti Spod. Hrušica na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi.

Sp. Hrušica - Ljubljana, 31. avg. 1928.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA
K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Do-
sežete
svoj
cilj,

najbolje, če se poslužite
inventurne prodaje, ki se
vrši pri tvrdki A. SIN.
KOVEC nasl. K. SOSS,
Ljubljana, Mestni trg
18—19, in sicer od 1. do
15. septembra. — Tvrdka
Vam nudi blago po do-
sedaj nedosegljivo nizkih
— — — cenah. — — —

Zidarje

in zidarje akordante

sprejme takoj STAVBENA TVRDKA SLOGRAD,
Ljubljana VII.

Pravkar sem dogradil deseto

Novo hišo

dvodružinsko, z vsemi pritliklinami in jo poceni
prodam. Hiša stoji na lepem prostoru ob Dunajski
cesti v Stožicah pri Ljubljani.

Franc Jerko, Crnuče 10, p. Ježica.

Felix Toman

kamnoseški mojster

v Ljubljani, Resljeva c. 30

priporoča

bogato zalogo na-
grobnih spomenikov
od marmorja in gra-
nita, plošče za grob-
nice, marmornate
plošče za mobilije
po najnižjih cenah

PRESELITEV

PRESELITEV

A. KAJFEŽ URAR

se je preselil iz Dunajske c. 31
na

MIKLOŠIČEVO CESTO 14

Priporoča

svojo bogato zalogo vseh v to
stroko spadajočih predmetov po
najnižjih cenah

Popravlja

se izvršujejo solidno proti ga-
ranciji.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vskoglasje treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službodobne

Zidarski predelavec in zidarji

se sprejmejo pri stavbenem podjetju U. Nassimbeni, mestni stavbenik v Mariboru.

Zidarski polir

samostojen, verziran na visoki stavbi in železobetonski, se takoj sprejme. — Ponudbe upravi Slov. pod šifro: »Za Maribor«.

Mesarski pomočnik

spreten, se takoj sprejme. — Naslov v upravi lista pod št. 8150.

Več čevljarstev

rabim takoj. Stanovanje in hrana preskrbljeno. — Ješe — Tržič.

Pletilke

dobijo takoj večjo množino raznega dela na dom. Ponudbe na upravo Slov. pod: »Nujno delo«.

Več vezilj

ki so že izdelovale masno obleko, se sprejme. Prednost imajo one, ki znajo tamburirati. — Ponudbe pod »Vezilja« na upravo Slovenca.

Mizar, pomočnika

starejšo moč, za pohištvo, sprejme R. Mikulič, Vinica pri Črnomlju.

Knjigovodja

dobi stalno službo, kateri lahko posodi proti osiguranju 20-40.000 Din ter je samostojno zmožen vseh pisarniških del pri mali industriji. — Ponudbe na podružnico »Slovenca«, Celje, pod »Osiguranje«.

Sprejme se hišna

ki je vajena vsaj malo gospodinjstva ter zna nekoliko šivati. Starost čez 20 let. Plača dobra. Nastop takoj ali pozneje. Naslov v upravi lista pod št. 8172.

Pošteno dekle

ki je že služilo, dobi službo sobarice v trgovski hiši v Ljubljani. Prednost oni, ki zna šivati. Naslov v upravi Slovenca ali pa ponudbe pod »Zdrava« št. 8169 na upravo Slovenca.

Išče se mlinar

za umetni valjni mlin v Sloveniji. Ozira se samo na prvovrstno kvalificirano moč. Ponudbe pod »Valjni mlin« št. 8175 na upravo Slovenca.

Tamburiranja

popolnoma izveščana moč se sprejme. — Naslov v upravi pod št. 8142.

Službe iščejo

Pošteno dekle

starejša, samostojna v vseh delih, išče mesta k boljši manjši rodbini. Ponudbe pod »Takoj« št. 8201.

22 letno dekle

ki zna tudi šivati, išče primerne službe. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8203.

Kupimo

Mlado srnico

ali srnjačka, kupim. Cenjene ponudbe na upravo Slovenca pod št. 8216.

Lepa bukova DRVA in lep KROMPIR

kupim vsako množino. Ponudbe pod »Zagreb« št. 8073 na upravo Slov.

Prodamo

Lepe hrastove deske večja množina, 30 do 50 mm močnih, 3 do 5 m dolgih, je naprodaj. Naslov pove oglaš. oddetek Slovenca pod št. 8097.

Mlečna čokolada

kilogram 75 Din razpošiljam po povzetju, dokler je zaloga. Naročila poslati na upravo Slov. pod št. 8126.

Pisalni stroj Mignon prodam. — Zandarmenja Škocijan pri Mokronogu.

Radio-aparat

petelektronski, pleten, ugodno napredaj. Polhov gradec, šola.

Kratek glasovir

in pianino se prodaja. — Sulzer, Maribor, Vojašniška 7.

Vinski sodi

vseh velikosti, se poceni prodajo. Sulzer, Maribor, Vojašniška 7.

Stanovanja

Stanovanje

treh sob se išče v bližini Križank. — Ponudbe pod »Valvasor« upravi Slov.

Stanovanje

s štirimi sobami, kopalnico in drugimi pritlikami, se odda. — Več se izve na Dunajski cesti 25 v pisarni.

Opremljena soba

z dvema posteljama, se ugodno odda enemu ali dvema starejšima in solidnim gospodom. Naslov v upr. Slov. št. 8211.

Mesečno sobo

išče gospod. — Ponudbe na upravo Slovenca pod »Stalnost«.

Stanovanje

(soba, kuhinja, shramba), oddam takoj snažni, mirni stranki v bližini bolnišnice. — Istotam oddam dve prazni ali meblirani sobi z elektr., parketom in posebnim vzhodom. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 8219.

Stanovanje

soba in kuhinja s pritliko iščem za dve osebi, kateri sta čez dan odsotni. Naslov se poišče v upravi pod št. 8096.

Dijaki

Dva dijaka

se sprejmeta na stanovanje, eventualno tudi na hrano. Naslov v upravi Slovenca pod št. 8205.

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje. — Nadzorstvo dobro, razsvetljava električna. — Naslov pove uprava pod št. 8209.

Dijaka

sprejme na stanovanje in hrano mirna družina. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 7179.

Dve dijakinji

iz boljše hiše, sprejme rodbina drž. profesorja v vestno oskrbo. Na željo nemške konverzacija. — Klavir na razpolago ev. tudi pouk. Poleg stolnice. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 8176.

Visokošolec

išče sobo samo zase, najraje s hrano. — Ponudbe sprejema Slovenec pod »Visokošolec« št. 8180.

Zasluzek

Volnene kapice

in šale dam par tisoč delati. — Ponudbe upravi Slovenca pod: »Kosmate pletenine« št. 8125.

Zastopnike

prvovrstne, iščem v vseh večjih krajih Slovenije! Prodaja državnih vrednot na obroke! Najvišja provizija! Uradniki, upokojenci prednost! Ponudbe na upravo Slovenca pod »Jorast« — 8000.

Vnajem

Velik lokal

lep, suh, primeren za skladišče, za shrambo pohištva ali delavnico, ev. za stanovanje, se odda. Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 8212.

Hotel

z dobrih odda restavracijo v prometnem mestu Slovenije oddam pod ugodnimi pogoji takoj v najem. — Naslov pove Zveza gostilničarskih združenj v Mariboru, Palača Pokojniškega zavoda, telefon št. 467.

Posestva

Posestvo

z gostilno in trgovino napredaj ali v najem; nahaja se tik farne cerkve in šole, 5 minut od kolodvora, blizu Ljubljane, proti Dolenjskem. Kupec lahko kupi ali vzame v najem tudi samo gostilno in trgovino. Naslov pove uprava pod 8091.

Objave

Cenjen. občinstvu, sogledom, prijateljem in znancem v ljudno naznanjam,

da vodim svojo gostilno sedaj sam

Točil bom vedno le pristna vina in postrelal vedno z gorkimi in mizimi jedili po znanih cenah. Za obilen obisk se topla priporočava Ivan in Alojzija Müller.

Radio

Nauk o radiotehnikah

Spisal Leopold Andrež Broširan Din 60—, vezan Din 76—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Partija

damskih gumbov za plašče, veliki, ter krojaške krede, bela ručica in modra po zelo nizki ceni pri

Osvald Dobeic, Ljubljana

Pred Škofljo 15

Ne zamudite ugodne prilike!

Nogavice

Flor. svilene, cvrnat, pavolnate, volnene v veliki izbiri in na ceneje pri trdki

Osvald Dobeic, Ljubljana

Pred Škofljo 15

Na debele! Blago dobro! Na drobno!

D. M. C.

znamavac, Perl-prejca, kva'kanec in Mouliné v raznih barvah ter najceneje, kupite le pri trdki

Osvald Dobeic, Ljubljana

Pred Škofljo 15

Velika zaloga Na debele! Na drobno!

Opozorjamo na »Mali oglasnik«

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

Liublanski velesojem

od 1. do 10. septembra

Kmetijska razstava

Kmetijski pridelki, stroji!

Posebnost v nedeljo dne 9. septembra

Razstava plemenske goveje živine

(Vse pasme Slovenije, 150 glav.)

Tekma slovenskih harmonikarjev

Nastopi preko 60 harmonikarjev. Lepe nagrade.

Sijajno zabavišče. Polovična vožnja.

VACLAV SCHRAMM

LASTNA IZDELOVALNICA GODBENIH INSTRUMENTOV

Specialna trgovina za godala vseh vrst in godalnih potrebin, strun itd.

Popravila vseh vrst godal se izvršujejo točno strogo strokovnjaško in poceni

SPECIALIST ZA MEDENA GODBENA GLASBILA lastna izdelovalnica CELJE, KRALJA PETRA CESTA 14

Obiskovalcem velesojem se priporoča

RESTAVRACIJA

»BAVARSKI DVOR«

31. DUNAJSKA CESTA 31

poleg glavnega ko'odrora povsem novo renovirana priporoča se ljubljanskemu in potujočemu občinstvu. Točijo se pristna da'matinska, štajerska in dolenjska vina. Mrzla in topla jedila ob vsakem času.

Vedno sveže pivo v vrčih.

Naznanjamo tužno vest, da je naša blaga gospa

Marija Kunšič

vdova učiteljeva

v četrtek dne 30. avgusta po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 1. septembra ob 1/6. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta 12, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 31. avgusta 1928.

ZALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod.

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

»Pokazati nehvaležnost? No! saj vam vendar ne dolguje prav nobene hvaležnosti, gospodje.«

Na to se je Luka hudo razvnel:

»Kako da nam ne dolguje? Mar ga mi ne bi bili lahko na kose razsekali? Kdo pa mu je podaril življenje? Prvič je bila to pani Kšepecka, drugič pa naša prizanesljivost. A le mu povejte, gospod, da se moti, če misli na njo vedno računati.«

»Pa še to mu povejte, da bo prej videl lastna ušesa, kakor pano Sieninjsko,« je dodal Marko.

Jan pa je sklenil:

»Zakaj pa ne? Saj odsekanih ušes ni težko videti.«

Pri tem se je razgovor tudi končal. Ertaje so ga ponovili še panni Sieninjski, da bi jo pomirili. Sicer pa je bilo to čisto odveč. Gospodična sploh ni bila plahega značaja. Čeprav se je prej v Belčončki bala Kšepeckih, posebno pa Marciana, je bila vendar trdno prepričana, da ji v Jedlinki prav nič več ne grozi. Od kar je bila zagledala skozi okno, tisti dan po svojem prihodu v Jedlinko, Marciana v perju, v podobi pošastne zverine, ki so jo pedili Bukojemski z biči, je bila po prvi trenutki grozi, zavzetosti, deloma tudi začudenju in celo usmiljenju, tako prepričana o mogočnosti in moči štirih bratov, da si sploh ni več mogla

misliti, kako naj bi se jih kdorkoli ne bal Marcian in veljal vendar za nevarnega človeka in pretepača. In glej, kaj so storili z njim. Res je, da je bil Jacek vse brate svoječasno hudo razpraskal, a Jacek je bil v njenih očeh zdaj zrastle nad vsemi navedenimi ljudmi. Pri zadnji ločitvi se ji je sploh prikazal v taki, poprej neznan luči. Vse, kar so o njem govorili sami Bukojemski in pan Ciprianovič in obenem župnikove besede, kajti ta se ga je največkrat spominjal, — vse to je le povečalo njeno občudovanje do tega prijatelja iz otroških let, ki ji je bil nekoč tako blizu, zdaj pa je postal tako oddaljen in izpremenjen. Ti razgovori so še podžigali njeno hrepenenje po Jacku in z hrepenenjem vred tudi ono, še slajše čuvstvo, ki ga je bila nekoč v trenutnem razburjenju odkrila gospodu proštu Vojnovskemu, zdaj pa zopet zaklenila v globino srca, kakor leži biser zaklenjen v školjki.

Obenem pa je bila neomajno, z vso dušo prepričana, da mora srečati Jacka in da ga bo celo prav kmalu videla. To prepričanje je zdaj z veseljem in upanjem napolnilo njeno življenje — saj je ušla iz hiše Kšepeckih in zdaj se je čutila pod močnim varstvom dobrih ljudi. Povrnilo se ji je zdravje, brezskrbnost in vnovič je razsvetlila vso, poprej tako resno jedlinsko graščino. Izgubila je bila že vsak strah do pani Dzvokovske, pani Ciprianoviča in Bukojemskih. Bila je povsod zraven — in kjerkoli se je prikazal njen muhasti nasek in so zažarele njene veselo mladostne oči, se je prikazala radost in smehljaj na vsa-

kem obrazu. Samo župnika Vojnovskega se je malo bala: dozdevalo se ji je namreč, da je v njegovi roki Jackova in njena usoda. Zato ga je gledala nekam pohlevno. Sicer pa jo je bil tudi gospod prošit iskreno vzljublil: saj je imel sploh usmiljeno in za vsak božji stvor kakor vosek mehko srce. Čim bolj jo je spoznaval, tem višje je cenil njeno čisto srce, dasi jo je včasih dražil z šjo in veverico, češ, da je, kakor je dejal, »zdaj tu, zdaj pa zopet ne.«

Sicer pa o Jacku po onem prvem priznanju sploh nista govorila, kakor bi se bila o tem na tihem domenila. Oba sta čutila, da je to preveč »kočljivo vprašanje«. Tudi pan Serafin ni vpričo drugih nikdar govoril o Jacku. Zato pa ni mogel molčati, če je ostal z gospodično sam... Ko ga je nekoč vprašala, ali se v Krakovu ne sreča tudi s svojim sinom, ji je odgovoril prav tako z vprašanjem:

»Ali bi ne hoteli tudi vi, gospodična, tam koga srečati?«

Mislil je, da mu šalo odvrne s šalo. A namesto tega je žalost zasenčila njen veseli obrazek in odgovorila je resno:

»Rada bi čimprej prosila odpuščanja onega, ki sem mu storila krivico...«

Pan Serafin jo je ganjen pogledal, a prihodnji trenutek so mu prišle najbrž drugačne misli v glavo, kajti pobožal jo je po rožnatih licah in rekel:

»Ej! Ti človeka že lahko s čim nagradiš, tako da sam kralj ne bi mogel lepše — no!«

Ko pa je gospodična to čula, je povesila oči in stala pred njim čarobna in rdeča kakor jutranja zarja.

Insertirajte v »Slovenca«!